

DISSERTATIO
INAUGURALIS JURIDICA

DE
RECURSU COMITIALI,

QUATENUS

IUSTE TOLERANDUS,

ET

NUM RECENTISSIMUS ILLE A DECRETIS CAMERALIBUS
IN CAUSA ABBATIAE SWARZACENSIS AD RHENUM
AB EMINENTISSIMO PRINCIPE ELECTORE, ET
ARCHIEPISCOPO MOGUNTINENSI

QUAESITUS

AD CLASSEM IUSTORUM
REFERENDUS SIT?

QUAM

EX INDULTU INCLYTAE FACULTATIS JURIDICAE
IN ALMA UNIVERSITATE MOGUNTINA

PRAESIDE

PRAENOBILI, CLARISS. AC CONSULTISSIMO VIRO AC DOMINO

D. FRANCISCO ANTONIO DÜRR

J. U. D. EMINENTISS. AC CELSISS. PRINCIPIS ELECTORIS MOGUNTINI CONSILIARIO
AUL. ET REGIMINIS ACTUALI, EJUSDEMQUE IN HAC ALMA UNIVERSITATE JURIS
PUBL. ET HISTORIARUM PROFESSORE PUBLICO, ET ORDINARIO, NEC NON
REVERENDISSIMI CAPITULI METROP. MOGUNT. ET UNIVERSITATIS
SYNDICO, FACULTATIS JURIDICAE ASSESSORE, ET DECANO.

PRO

SUMMIS IN UTROQUE JURE HONORIBUS OBTINENDIS PUBLICAE
ERUDITORUM CENSURAE SUBMITTIT

Auctor & Respondens

HENRICUS JOSEPHUS REICHERT

MOGONUS

Die

MDCCLXXXIV.

MOGUNTIAE,

ex Typogr. Elect. Aul. Acad. privil. apud JOANN. JOSEPH. ALEF, Haered. HAEFFNER.

D I S T R I C T O
I N A U G U R A N S J U R I D I C A

R E C O R D S O F T H E
C O M M I T T E E

Q U A T E N U S
J U N E 1 8 7 5
N U M B E R 1 2 1 5
A B A T A E S T A T I O N A R I A
A B A T A E S T A T I O N A R I A
A B A T A E S T A T I O N A R I A

A D 1 8 7 5
A B A T A E S T A T I O N A R I A

E X I N D U L T O
I N A B A T A E S T A T I O N A R I A

P R A E S I D E N T I A L I S
D I S T R I C T O

I N A B A T A E S T A T I O N A R I A
A B A T A E S T A T I O N A R I A

I N A B A T A E S T A T I O N A R I A
A B A T A E S T A T I O N A R I A

I N A B A T A E S T A T I O N A R I A
A B A T A E S T A T I O N A R I A

I N A B A T A E S T A T I O N A R I A
A B A T A E S T A T I O N A R I A

EMJNENJSSMO

AC

CELSSSMO

PRINCIPI AC DOMINO
DOMINO

FRIDERICO CAROLO
JOSEPHO

S. SEDIS MOGUNTINAE

ARCHIEPISCOPO

S. R. I. PER GERMANIAM

ARCHICANCELLARIO

ET

PRINCIPI ELECTORI

EPISCOPO AC PRINCIPI WORMATIENSI

DOMINO MEO CLEMENTISSIMO

0 12 1 6 1 2 1 5 1 1 1 3

CA

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

PRINCIPAL ACADEMIA DOMINICA

JOSEPHO
FRIDRICO CAROLO

2. SEDIS MOCUNTINAE

ARCHEBISHOP

2 R. F. PIER GERMANIA

ARCHEOLOGICAL

72

PRINCIPLES ELECTORAL

DOMINO AEO CLEMENTISSIMO

EMINENTISSIME, AC CELSISSIME
PRINCEPS ELECTOR
DOMINE DOMINE
CLEMENTISSIME!

*F*avor singularis, & plus quam paternus, quo
omnes, & singulos, praeprimis vero Literas, &
Literatos clementissime respicis, EMINENTIS-
SIME, ET CELSISSIME PRIN-
CEPS ELECTOR! me timescentem erigit, ad
folium CELSTITUDINIS TUAE ELEC-
TORALIS cordatim, demississime tamen, pro-
dire, & tenues hasce Studii mei Juridici primi-
tias

*tias TIBI utpote AMPLISSIMO AR-
TIUM LIBERALIUM MOECENATI
humillime offerre.*

*Primum huncce laborem in Causa Swarzacensi
pro specimine academico mihi selectum accipe PRIN-
CEPS OPTIME! ut primum, & primo TIBI
debitum Devotionis Canonem, nec non ut publicam meae*

inte=

*integerrimae subjectionis Tesferam, sub qua natus sum,
atque ut spero, perpetuo vivo, & morior*

**EMINENTISSIMAE ELECTORALIS
CELSITUDINIS TUAЕ**

**INFIMUS, ET SUBMISSISSIMUS
HENRICUS JOSEPHUS REICHERT.**

CONSPECTUS DISSERTATIONIS.

CAPUT I^{um}

Conceptum generalem *Potestatis Legislatoriae, & Judiciariae*, & quando ab hac ad illam in generalibus, & particularibus *Jurium Principiis* recurri possit, &

CAPUT II^{um}

Utrum universalia hæc Principia in Imperio Romano-Germanico *lege expressa, aut observantia* usque eo alterata, ut a Judicatis supremorum Tribunalium ad Comitia Imperii jure propitio recurri possit, exhibet, ac denique

CAPUT III^{ium}

Num ille a Decretis Cameralibus in Causa Abbatiae Swarzacensis ad Rhenum ab Eminentissimo Principe Electore Moguntino qua Metropolitano Diœceseos Argentinensis *novissime quaesitus Recursus Comitialis* ad *classẽ justorum* referendus sit, indagatur, & sistit.

DISSERTATIO INAUGURALIS JURIDICA

DE

RECURSU COMITIALI, QUATENUS JUSTE TOLERANDUS, ET
NUM RECENTISSIMUS ILLE A DECRETIS CAMERALIBUS IN CAUSA
ABBATIAE SCH ARZACENSIS AD RHENUM AB EMINENTISSIMO
PRINCIPE ELECTORE, ET ARCHIEPISCO MOGUNTINENSI
QUAESITUS AD CLASSEM JUSTORUM REFERENDUS SIT.

CAPUT I^{um}.

Conceptus generalis Potestatis Legislatoriae, & judicia-
riae, & quando ab hac ad illam in generalibus, &
particularibus Jurium principiis recurri possit?

§. I.

Ex Juribus Majestaticis unum de præcipuis, & substantialibus
est strenua dictio juris inter subditos (a).

(a) Est enim directa discordiarum medela, sine qua subiectio civilis, & Corpus
morale civicum subsistere nequit. Hugo Grot. de jur. nat. & gen. Lib. 1. Cap. 4.

§. 2. N. 1.

§. II.

Itaque ad sopiendas subditorum querelas Regentis primum munus est, *1mo* Reipublicæ de piis Legibus providere, & Leges circumspicte constitutas *2do* probe & constanter applicare (a).

(a) Grot. Lib. I. Cap. 3. §. 1. N. 2. in fine.

§. III.

Primam hujus muneris partem, quæ potestas, & jurisprudentia *Legumlativa* est, Principes, omnesque alii legum ferendarum potentes ut sibi propriam (a) plerumque reservant, *Secundam* vero, quæ *judiciaria* est, communicant viris, quos studiorum fiducia recommendat, & fidei integritas distinguit (b).

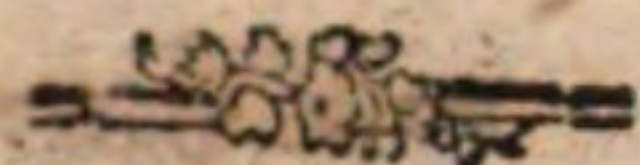
(a) Grot. Lib. I. Cap. 3. §. 7. (b) Fr. Horn. Lib. II. Cap. 2. §. 2.

§. IV.

Cum vero Regentibus indecorum, sacroque eorum officio, & Reipublicæ saluti inconsultum videretur, civium causas sæpe numero præponderosas indefinito unius, vel alterius Judicis, aut etiam Judicii arbitrio ab æquo ac justo non raro vacillantis pro semel, & semper relinquere, eorum providentia non solum Leges, sed & pro instruendis causis Judici Ordinem præscribit, subditisque, ne in proponendis facti circumstantiis, ac causarum meritis plus æquo angustentur, ordinat integra, & gradatim plura viris gravibus instructa Tribunalia, in quibus litigantium momenta reciproce, & solide discutiuntur, & cum salutari illa clausula judicantur, ut pro obtinendo litium fine ab effato supremi Judicis omnis ulterior provocatio cesset (a).

(a) Tranquillitas publica hanc sanctionem necessario exigit, etenim si judiciales subditorum lites, & pruritus certis limitibus non arctarentur, Princeps finem, & scopum civitatis aberraret, & respublica misera semper, & ubique contentiosa in se ipsam grassaretur. Grot. Lib. I. Cap. 1. §. 14. N. 1. Brun. in Cod. Lib. III. Tit. 1. Pag. 130.

§. V.

§. V.

Legibus ita ordinatis, foroque sic instructo Quæstio ad *Caput Imum* proposita ex solis hisce præmissis universalibus cuicunque statui civico accomodandis pronissime eo est resolvenda, in causis Justitiæ a suprema Curia decisis accessum ad Legislatoriam nunquam patere; nisi

1mo in ea facti contingentia, de qua in Constitutionibus publicis nulla omnino (a) provisio facta, aut

2do existentia Legis talis, quæ propter inextricabilem sensus ambiguitatem interpretationem authenticam desiderat.

(a) In eo scilicet casu, qui neque verbis expressis, neque interpretative in quampiam lege ex mente Legislatoris pro proviso habendus est, speculator Lib. II. P. 2. de Relat. §. 5. N. 1.

§. VI.

Hæc regula ex visceribus boni publici deprompta irrefractim (a) tenenda, quantumvis hinc, & inde unus, vel alter subditorum dispensative pro ulteriori cujusdam causæ cognitione, & decisione Libellos supplices offerat, & super iniquitatibus commissis verbose clamitet (b), & queruletur (c).

(a) Eoquod radicata est inter gentes ex communi, & præeminenti necessitate, Grot. Lib. I. Cap. I. §. 14. Puffend. de jur. nat. & gent. Lib. II. Cap. 3. §pho fin. (b) Brun. ad cod. Lib. IX. L. 12. §. 2. (c) Infani sunt plerumque hi strepitus Voet. de jud. & ubi §. 47. Mev. P. I. decis. 1.

§. VII.

Huic salutari normæ immotim insistendum est, licet mediante ulteriori causæ concussione per supplices (a) impetranda querulans

A 2

for-

(a) Reink. Lib. II. Cl. 2. C. 8.

fortassis spem victricis sententiæ præ se tulisset. Equidem causa cadentes fere semper propria, (b) rarius Judicum culpa damnum sentiunt, fuitque hæc lex non ex arbitrario politiæ instituto, sed datur pro necessario discordiarum freno ut terminus ex mente Legislatoria non traducibilis, & si cum foro loquor, ut fatale restrictionis litium suluberrimum, ferendum quoque hoc est in quacunque civitate ex primo salutis publicæ præcepto, (d) ac necessitate inter cives irrefragabili, proinde ex alto, & eminenti illo dominio, quo ingrediente subjectorum res, & jura pro exigentia boni publici liberæ Principis dispositioni directo subjacent (e), quis igitur de applicatione hujus principii generalis dubitet in casu, quo ex lege fini societatis propria, & essentiali præter, imò contra mentem Regentis unus, vel alter in particulari in suis juribus, & facultatibus naturalibus per indirectum quidem patitur (f), Publico autem in communi provide, & constanter consulitur.

(b) Vel ex defectu facti non rite propositi, vel probationis, vel ex imperitia, vel desidia mandatariorum &c. (c) Gail Lib. I. Obs. 33. Roding. Pand. Cam. Lib. I. Tit. 3. §. II. (d) Grot. Lib. I. Cap. 1. §. 2. N. 1. (e) Samuel. 8vo. Vers. 10. (f) Vitriar. ad Inst. jur. nat. & gent. Lib. II. Cap. 2. Q. II.

§. VIII.

Regula generalis ad §. 5. præstabilita est igitur ex voluntate Legum dantis in totum illimitata, ac ideo talis, de cujus existentia, & possibilitate Justinianus in Pandectis (a) desperare videtur, illaque semper talis persisteret, si præsupposita plena legum instructione Justitia a Viris jure, & fide semper integris administratur, dum vero prærequisita hæc integritas, & candor Justitiæ quandoque nigrescit, hinc duabus limitationibus §pho Vto memoratis ex principiis universalibus *Tertiam* adstruere coactus sum in eo eventu, quo a Curia suprema limites delegatæ Jurisdictionis non observatos, aut per imperitiam, vel errorem luculenter, & aper-

(a) L. 10. ff. de L. L.

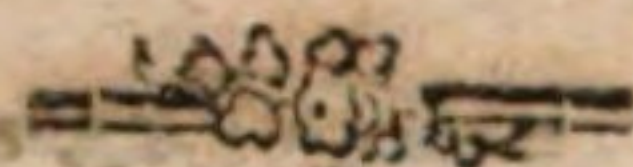
aperte contra leges expressas judicatum esse, in continenti (b) sine ampliori causæ deductione demonstrari, aut Justitia dolo malo inversa probari possit (c).

(b) Preces pro nova, & ulteriori causæ instructione repugnant directo legi datæ, & menti Principis, hinc ne ex ad ductum hujusce legis mox removeantur, aperta legis transgressio sine mora in libello supplici demonstranda est, vid. §. VI. C. 2. (c) Cum quilibet de civitate super factam sibi injuriam audiendus. Hobbes. de civ. C. 18. §. 3. Puffend. de jur. nat. & gent. Lib. II. C. 2.

§. IX.

Principiis hisce communibus nullo modo contrariantur Statuta Canonum, & Leges Justinianæ plenissime accedunt, & testificantur in pluribus locis, quanti Reipublicæ interfit, lites abbreviari, ad quem finem assequendum pro fatali interponendæ appellationis, & ad libellos appellatorios porrigendos jure Digestorum, & Codicis biduum, vel triduum, (a) jure Novellarum decendium (b) atque ad litem ex integro terminandam triennium (c) præscribunt, jubentque a Præfectis Prætorio (d) & a Senatu ad Principem appellari amplius non posse (e), hujusque aditus manet in causis justitiæ ita terminatis semper occlusus, nisi pro lite decidenda defectus legis (f), aut aperta per inscitiam (g) vel per fordes (h) legum violatio hunc passum justificet.

(a) L. 5. ff. de Appel. §. 5. L. 6. Cod. §. 5. de Appel. & Consult. (b) Novel. 23. C. 1. de Appel. (c) L. 13. Cod. de Judiciis. (d) L. 19. Cod. de Appel. & Consult. (e) L. 1. §. 2. ff. a quibus appellari non licet (f) L. 26. §. fin. & L. seq. ff. de Fideicom. Libert. (g) L. 19. ff. de Appel. (h) Tit. Cod. de pœna judicis.

CAPUT II^{Idum.}

Utrum universalia hæc Principia in Imperio Romano Germanico lege expressa, aut observantia usque eo alterata, ut a Judicatis Supremorum Tribunalium ad Comitia Imperii jure propitio recurri possit?

§. I.

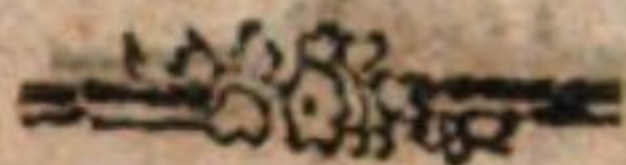
Generalia hæc Gentium instituta cuivis Societati subjectivæ intime necessaria agnoverunt ex unanimi Imperatorum omnes, & singuli, præprimis Conradus II. (a) Fridericus I. (b) & III. (c), plus tamen hi omnes perstiterunt in piis votis, quam re ipsa (d), Maximilianus I. autem sanctius publicando pacem publicam perpetuam, simulque Cameram ut supremum Justitiæ fontem sine mora ordinando, cum voto rem ipsam firmiori successu notorie affecutus est.

- (a) Wippo in vita Conr. Sal. Pag. 430. Goldast. Tom. 3. Const. Imp. Pag. 37.
 (b) Crus. Annal. Suev. P. 2. L. 2. C. 15. (c) Datt. de pace publ. Lib. I. C. 29. (d) Sæculo XIV. enim sub Carolo IV. diffidationes sub certis circumstantiis adhuc toleratæ vid. Aur. Bul. C. 17. §. 2. & Constitutiones pacis publicæ non generales, & perpetuæ, sed speciales, & temporariæ fuere, vid. Const. Frid. III. in Lehman Chron. Spir. Pag. 117.

§. II.

Hanc Cameralem Justitiæ Curiam, & præter hanc nullam aliam (licet Imperatoris propria fuisset) audiendam Status Imperii se obligatos esse primitus publice contendebant, sed non obstante multiplici eorum oppositione (a) Imperatores in feudalibus, & gra-

- (a) Vid. die Kur- und Fürstliche schreiben an Ihro Kayserliche Majestät Maximilian den ersten von den jahren 1502 und 1503. apud Londorp. Tom. 1. Pag. 20.

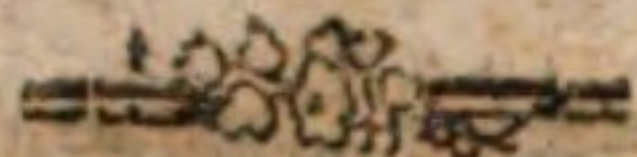
gratialis privativam, & in cæteris Justitiæ causis Statuum, ac subditorum Imperii concurrentem cum Camera Jurisdictionem (b) iuste (c) sibi vindicarunt (d), Camera Imperialis proinde ac Consilium Imperiale aulicum sunt duo Archidicasteria Imperii origine suprema, & tam præcella in judicatis, ut ab illis initiatim ulterius provocari nullo modo potuerit (e).

(b) Concept. Ord. Cam. P. 2. Tit. 37. Reichsabschied de anno 1654. §. 165 & 166. (c) Postulante ita dignitate supremi Judicis, cujus usum Frid. II. Sæculo XIII. jam in verbis ordinationis: „Wir setzen, daß unser Hof habe
„einen Hof-Richter ꝛ. ꝛ. der soll all Tagen zu Gericht sitzen on den son-
„tag, und on alle heilige Tage, und solle allen Leuten richten, on von
„Fürsten, und anderen hohen Leuten, wo es gehet an ihr Leib, und Ehr,
„dann daß wollen wir selber richten.“ vid. neue, und vollständigere samlung
der Reichsabschieden P. 1. Pag. 25. C. 24. atque ipse Maximilianus Camera
Imperialis Fundator illo eodem tempore, quo hanc instituit, exemplo aper-
tissimo in Sachen Magistrat zu Köln contra den Herr Erzbischof Herman zu
Köln teke Lurig. in Spicil. Eccl. ersten Theilsfortsetzung Pag. 940. stabilive-
runt. (d) Pütter introd. in rem jud. Imp. §. 19. Pag. 7. (e) Vid. primæ
Ord. Cam. ubi ab anno 1495. usque 1524. cujusdam Remedii contra Sententias
nulla mentio obvenit, & licet in R. I. 1524. §. 23. quædam gravamina
occurrant, hisce non consideratis in Ord. Cam. de anno 1555. Parte 3. Tit. 51.
provisum est. „daß von denen urtheilen bey R. Kammergericht ergangen,
„und ausgesprochen, kein Theil weiters zu appelliren, oder suppliciren
„macht haben solle.“ idem reassumptum Cap. Caroli VI. art. 16. §. 16.

§. III.

Nullum igitur remedium sententias summorum Tribunalium vere impugnativum dabatur in eorum primordio, & si successu temporis ad frequentes Statuum querelas easque submovendas (a) contra Judicata Cameralia, ipsasque Judicum Personas nova per-
lustratio, sive Revisio actorum super nævos judicantium, & fini-
stram Jurium applicationem (b) nec non hujus loco adversus
Edicta

(a) R. I. Norimb. 1524. §. 23. (b) Ordo Cam. 1555. P. 3. Tit. 53. §. 3.

Edicta Consilii Imperialis aulici supplicatio ad Augustissimum in J. P. Osnabrugensis (c) concessa non essent, Remedium lege publica approbatum adhuc usque diem nullum legeremus; num vero Recursus ad Cæsaream Majestatem & Conventum Imperii a Statibus contra suprema Judicata hactenus tam promiscue, & licentiose quæsitus pro remedio si non suspensivo, saltem devolutivo ex jure scripto, vel observantiali censerî possit, summarie hic exponere, propositi est.

(c) Art. 5. §. 55. item Reichs Hof Raths Ordnung Tit. 5. §. 7.

§. IV.

Recurrentes, ne nota temeritatis laborent, pro debito quærunt se tueri lege, vel ejus argumento, ad cujus obtentum provocant

1mo ad §. 55. J. P. O. in verbis: "siquæ vero dubia circa
" interpretationem constitutionum & Recessuum Imperii publico-
" rum occurrunt aut in dijudicandis Causis Ecclesiasticis, vel Po-
" liticis — contrariæ oriantur sententiæ Catholicis quidem in unam,
" Augustanæ vero Confessionis Assessoribus in aliam abeuntibus
" remittuntur ad Comitiam Imperii universaliam.

2do ad Sphum 165. R. J. N. daß ein jeder in specie vero ad passum sequentem. " Da sich jemand ob der Kammergerichtlichen Decret, und urtheilen beschweren vermeinet, solches an anderen Ort, als wo sichs nach inhalt des Reichs sakz und ordnung gebüret, zu ziehen, und anzubringen sich gänzlich enthalten solle. " Locus autem, ubi supplices proponendæ sunt, quis alius foret? nisi Conventus Imperii universalis, ad quem proin recurrere non tam licitum, quam præscriptum esset.

3tio ad Decretum Commissionis Caroli VI. 6. Sept. 1715. (a) præcipue ad Clausulam ibi adjectam: " Gestalten dieselbe auch eben

" so

(a) Vid. in der neuern samlung deren Reichsabschieden Pag. 4. pag. 334 & seq.

„ so wenig die an Ihro K. Majestät in vorkommenden Reichs-Handel
„ etwa beliebige Vor- und Bittschriften ihrer, und der Sachen gründ-
„ lich, und bescheidenlicher art, und Beschaffenheit nach auf einerley
„ weise zu hinderen, oder zu untersagen, als auf den fall, da dero-
„ selben einige erhebliche Beschwerden wieder dero Höchste Reichs-
„ Gerichte, oder deren besondere Glieder mit rechtem grund geziemend
„ beygebracht werden wolten, darunter denen Reichsständen, oder sonst
„ jemanden ziel, und maas, oder innhalt zu geben gemeinet seye, son-
„ dern keineswegs ermanglen werde, solchenfalls befindenden dingen
„ nach das gehörige allergnädigst gern zu verfügen. „ Ex his itaque
„ approbatus esset Accessus Comitialis, veluti

4to ex Concluso Imperii de anno 1729 sequentis tenoris: „ Da
„ sich auch ergäbe, daß ein, oder anderer Stand gegen solche mandata
„ sich zu beschweren ursach habe, solle demselben der Recursus ad
„ Comitia in Sachen, die dazu qualificiret, und soweit es herkom-
„ mens, und Reichsfazung mäsigg, ohnbenommen, und reserviret
„ bleiben (b). „ Præter hæc Loca ex Actis publicis desumpta allegant

5to Capitulationem Caroli VII. art. 13. §. 8. vi cuius Impe-
rator promittit: „ Darab besonders zu halten, daß die bey dem
„ Reichsconvent einkommende Gravamina, & Desideria Statuum
„ nach der von dem Kur-Mainzischen Reichs Directorio geschehenen,
„ und unter keinerley Vorwand zu verweigernden, oder zu verzögeren-
„ den, sondern sofort zur verfügenden dictatur von Besagtem Reichs
„ Directorio längstens innerhalb zwey Monat, oder wo periculum in
„ mora noch ehnter zur proposition, und Berathschlagung gebracht
„ werden. „ Recursus Comitialis esset

6to hoc ipso, quod Visitationes Camerales, & cum his Revisio
actorum deficiat, ac Proceres Imperii remedio supplicationis con-
tra Sententias Consilii Imperialis aulici introducto contenti non sint,
ex consequenti necessario fundatus. Verum id, quod quærunt, in
his textibus non inveniunt. §phus 55. J. P. Osnabrugensis

(b) Ist angezogene samlung L. cit. pag. 374.

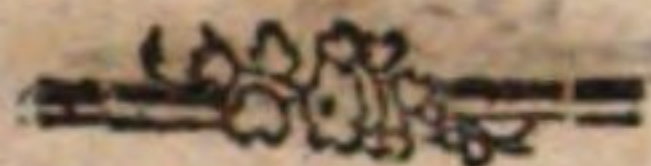
ad 1mum minime tangit Pronuntiata Imperii Tribunalium, sed provide tantum obviat illis casibus facile possibilibus, ubi Judices utriusque Religionis in Causis Ecclesiasticis, & Politicis eundo in partes qualitatem Judicis amittentes definitivam ferre non possunt, hasce causas remittendo ad Potestatem Legislativam, five ad Comitata Imperii universalia neququam ex intento, ut super sententias a Judiciis supremis latas denuo cognoscant, easque pro re nata reforment, sed ut hosce eventus ex Lege fundamentali Comitatus expresse reservatos in via amicabile componant. Neque §phus 165 R. J. Norimbergensis

ad 2dum Comitata recurrentibus aperit, tenor illius est aperta sequela immediate præcedentis §phi 164, & quemadmodum hic omnes provocationes, & recursus, ab Officialibus ad Sedem Pontificiam, ejusque Nuntiaturas in causis civilibus, sic idem ille mox subsequens §. 165. omnia, & singula peregrina Justitiæ loca inter Principes, & Imperii subditos abhorret, & sub pœna arbitraria prohibet, ne quispiam a Camera Imperiali se gravatum credens querelas suas in alium quam lege Imperii definitum locum deferre audeat, proinde ne ad Comitata, neve ad Status Imperii in particulari (c), sed si prætensum gravamen a Camera illatum est, ad Visitationes Camerales, si a Judicio Imperiali Aulico, preces ad Commissionem loco Revisionis ab Imperatore clementissime ordinandam utpote duas illas provocationis vias, & modos a legibus Imperii approbatos, & non aliorum deferat, præscriptum est; §phus allegatus idcirco Recursui directo contrarius. Neque huic favorabile est

ad 3tium Decretum Commissionis Caroli VI. de 6 Sept. 1715 in prædicta Clausula. Neque

ad 4tum Conclusum Imperii de anno 1729; *primum* generalem normam nullo modo constituit, sed se fundat expressim in casu spe-

(c) Decretum Commis. Caroli VI. in verbis: „hätten R. Majestät wahrnehmen
„ müssen, daß sich einige Reichsstände in ganz besondern oft geringen Rechts-
„ und streitsachen -- -- zu der allgemeinen Reichsversammlung, oder dero
„ besondere Glieder öfters gewendet haben etc. etc.“

speciali: „Da einige erhebliche Beschwerden (d) wieder die Reichs-
„Gerichte, oder deren besondere Glieder mit rechtlichem grund
„beygebracht werden wolten.“ *Secundum* solitarie se refert ad cau-
sas de jure ad Recursum qualificatas (e), & persistunt ambo textus
in sensu restrictivo progressum comitalem ut intolerabilem Justitiæ
abufum abhorrente, eumque non aliter, nisi parcissime (f) solum
in casibus lege expressa approbatis tolerante. Nec suffragatur
huic conatui

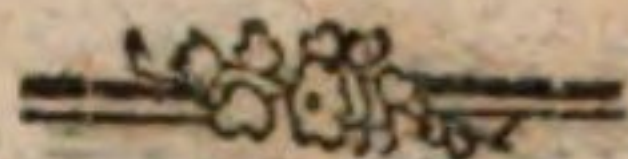
ad 5tum Capitulatio Caroli VII. Art. 13. §. 8. etenim hæc ac-
cessum Comitalem nec a longinquo intendit, sed dum Status Imperii
de remora Directorii in proponendis, & deliberandis quibuscun-
que eorum gravaminibus, & desideriis penes Augustissimum justam
querulandi causam ostentabant, Imperator ad maturandam Dicta-
turam Imperii solummodo modum, & tempus, quo illa fieri vo-
luit, præscribit, Gravamina per sententias summorum Tribunalium
prætense illata in textu neque nominando, neque ea in specie in-
telligendo. Ex loco

ad 6tum allato fateor lubenter, Recursum ad Conventum Im-
perii ad hunc effectum patere, ut Visitationes Camerales ordinariæ
ad ductum Articuli 17. §. 3. Capitulationis Caroli VII, & Fran-
cisci I. a Potestate Legislatoria constanter instaurentur, & defectus,
siqui notatu digni penes Consilium Imperiale Aulicum in hoc puncto
reperiuntur, debite emendentur, neutiquam vero; ut in hoc ad
Negotia Imperii Publica, & Politica solum destinato Confessu Causæ

B 2

Justi-

(d) Quid ad hunc passum per vocem *erheblich* tam nervose appositam Imperator
intellexerit, hic concinne quæri posset: duo casus §. 5. Cap. 1. nec non
illi, qui §. 6. Cap. 2. memorati sunt, hic pro exemplis allegari quidem
possunt, sed Imperatorem hoc loco eos directo retigisse summopere dubito,
cum ex claro verborum tenore de defectibus ad ipsa judicia Imperii vel in
totum, vel pro parte ad quædam commembra cadentibus sermo sit, quorum
exempla quædam in Ord. Cam. P. 1. Tit. 7. §. 1 & 2., item Tit. 12. §. 10.
Tit. 23. §. 4. occurrunt. (e) vid. §. ult. hujus Capituli. (f) Legatur prius
alleg. Decret. Commis. Caroli VI & Conclus. Imperii de anno 1729. in verbis
initialibus.

Justitiæ a Personis ad hunc finem non adoptatis, ac injuratis de novo ponderentur, & decidantur (g), itaque pro Recursu nec Lex, nec Ratio Legis Regulam generalem evincens ad hunc usque diem extat.

(g) Alleg. Decret. Commis. Cæsareæ de 6. Sept. 1715. ubi dicitur: Ihro K. Majestät
 2c. 2c. vermögten 2c. 2c.

§. V.

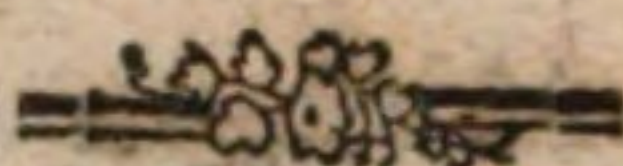
De Observantia utpote secundo juris||fonte in brevibus jam loqui fas est, & cum ad hanc constituendam quosdam actus iteratos sufficere a compluribus sustineatur (a) & de cætero indubitatim jam dudum (b) ex omni causarum genere (c) multiplices querelas ad Comitiam delatas, & quaspiam felici successu reformatorie quoque decisas esse (d), notorium sit, ex Observantia via Recursus de jure aperta, & trita videtur, sed neque hoc, licet præponderans autoritas Pütteri (e) graviter trahat, asserere potui; aliud est recurrere ad Comitiam, & libellos supplices ibi porrigere, & aliud in quacunque causa Recursum pro remedio legali consuetudinario adversus sententias summorum Tribunalium statuere. *Primum* largior, post Leopoldum Imperatorem vix ullius Successoris Regimen hisce precibus liberum extitisse, sed quis idcirco ad publicam Imperii consuetudinem concludet? dentur supplices omni momento ad manus Principis de hoc, vel illo obtinendo, fiant conatus omni die; ad hoc, vel illud consequendum (f), inde supplicanti, & ten-

(a) Gail L. 2. Obs. 31. N. 4. (b) Christ. Val. Happel anno 1702. de recurſu ad Cæs. Majest. vel Comitiam universaliam. (c) Pütter's patriotische Abbildung deren Reichs Gerichten §. 38 & 39. pag. 18. (d) Ut contigit anno 1701 in Sachen Würzburg contra Wigant. monatlicher Staatspiegel 1701 vom Juli pag. 29. 1708 in Bußeckerthal'sach contra das Hochfürstliche Haus Hessen-Darmstadt. Von Ludolph Jur. Cam. append. 3. pag. 134. anno 1727 in Zwingenbergischen restitution's- und execution'ssach. Fabri Staatskanzley Tom. 50. pag. 456. (e) introd. in rem jud. Imp. pag. 491. (f) Joann. Jacob Moser: Historische und rechtliche Betrachtung des recurſes von denen höchsten Reichs-Gerichten an das Reichsconvent pag. 4. 5 & seq.

tentanti jus tacitum non accrescit. Confessus Comitialis non est ordinatus ad causas justitiæ (g), neque respicit indistincte supplicas vi legis, vel consuetudinis universalis introductæ, sed dum Recurrentes communi lingua causas suas partim ex generalibus Cap. I. §. 5 & 8. commemoratis, partim ex specialibus Cap. II. §. 6. recensitis Imperii Principiis justificare intendunt, Libelli ex officio indiscriminatim salva justitia rejici non possunt, multo magis ex sequela necessaria, ne cum abusu tollatur & usus (h), eorum tenorem inspicere, & utrum Recursus prætenus ad præcepta legum generalia, & specialia locum habeat, dignoscere necesse est. Usque huc porrectio, & admissio supplicarum legalis necessitatis est, cum vero ex hisce precibus ad confesum Imperii tam frequenter datus Remedium generale tacitum, & observantiale sententias Augustissimorum Imperii Judiciorum impugnativum in generali resultaverit, vel etiam rebus sic stantibus resultare possit, thema est, quod, licet currente hoc sæculo in quibusdam præmemoratis Justitiæ causis provocationes ad Comitia ab Imperatoribus, & Statibus approbatas esse constet, tueri non audeo: etenim si consuetudo ad sui existentiam tacitum consensum Legislatoris (i), actus plures, & quidem uniformes, non interruptos (k), ex necessitate priorum reassumptos (l), neque per modum privilegii, vel gratiæ dispensantis impetratos (m), requirit, ex actis vero publicis scimus, Imperatores, quorum consensu lex Imperii expressa, & tacita ultimato completur, in Recursum indignanti semper animo ferri (n) inter decem Recurrentes in veris particularis justitiæ causis vix uni deferri (o), & si qua fortassis delatio subsecuta est, undecunque

B 3 eam

(g) Decret. Commis. Caroli VI. 6 Sept. 1715 in der neueren samlung der Reichs-
abschied P. 1. pag. 334. (h) Pütter introd. in rem jud. Imperii §. 488.
(i) Ulp. in L. 32. §. 1. de L.L. (k) Schilt. Exercit. 2. §. 21. (l) Just.
Heining Böhmer. introd. in jus dig. L. 1. Tit. 3. §. 20. Card. Tusch. Concl.
Tom. 2. pag. 150. Concl. 812. (m) Lex enim data clausula dispensante di-
recto sustentatur. (n) Commis. Caroli VI. 6 Sept. 1715. (o) Moser Historisch,
und rechtliche Betrachtung des Recursus 10. 10. Cap. 2. ubi casus recursuum,
eorumque eventus allegat.

eam solummodo dispensative sub forma Commissionis Revisionis (p), atque ex causis pro hoc casu plane singularibus, & consecutive politicis (q) absque ulla relatione usuali ad priores Recursuum contingentias, imo cum expressa reservatione de non præjudicando ordini judiciali in summis Imperii Tribunalibus introducto (r) itaque non aliter nisi ægerrime (s) & vere invitis Imperatoribus pro hoc, & illo casu exclusive tantum conniveri, & tolerari, sic perspectis hisce circumstantiis ut ex jure scripto, ita ex jure observantiali Recursum comitalem qua Remedium generale adversus Judicata Dicasteriorum Imperii justificare non potui.

(p) Prout Conventus Imperii ordinavit anno 1700 in Sachsen Koburgischer Successionssach, wo Commissio auf Kurmainz, und Sachsenweimar erkannt, item 1705 Hr Bischof zu Münster contra die Erbmänner alldorten. Moser cit. loc. C. 2. §. 3 & 54. (q) Exempla desuper sistant die Buseckersache, Würzburg contra Wigant, auch eben angezogene Münsterische causa contra die Erbmänner alldorten l. cit. (r) In Würzburg, und Wigantischer Sach enthielte der Reichsschluss ausdrücklich: „ Daß dieser gegenwärtige schluss dem „ Kayserlichen und Reichs Kammergericht, Westphälischen Friedensschluss, und „ Kayserlichen Wahl-Capitulation nicht nachtheilig seyn, præjudiciren, oder „ im geringsten denenselben derogiren solle. „ Moser Cap. 2. §. 52. in causa Münster, contra Erbmänner obvenit similis reservatio im Reichsgutachten in verbis: „ so solle ohne abbruch der Reichsstatuten ohne einiges Consequenz, „ oder fünftiges exempel eine extraordinare in 6. personen aus beyderley „ Religions Verwandten ständen bestehende Revisions Commission ernant werden. „ Moser Cap. 2. §. 54. (s) Decret. Caroli VI. 6 Sept. 1715.

§. VI.

Firmum proinde manet, de Judicatis hisce supremis ad Confessum Imperii profiliri non posse, nisi

imo pro decisione casus vel plenus legis defectus, vel authentica saltim ejus interpretatio (a) exigatur, aut prout in Cap. 1. ex principiis generalibus demonstratum est

2do

(a) Vid. §. 5. Cap. 1.

2do obtorta Juris applicatio in continenti palpabilis, vel excessus in judicando sola facti propositione ocularis subintret. (b) Et si interna Imperii respiciuntur, illud generale limitatur

3tio in Causis Religionis, in quibus Judices, & Assessores Catholici ex unanimi in hanc, & Augustanæ Confessionis addicti eodem modo in alteram partem abeunt (c).

4to in causa quacunque, ubi convocato Pleno judiciali votorum paritas resultat (d).

5to in causis Banni (e), & denique

6to ex mente Imperatoris, & Procerum Imperii in casu subintrantis veri Gravaminis Communis (f).

Principiis his universalibus, & particularibus, Imperii constitutionibus ita præstabilitis ad scopum dissertationis progredior.

C A P U T III^{tium}.

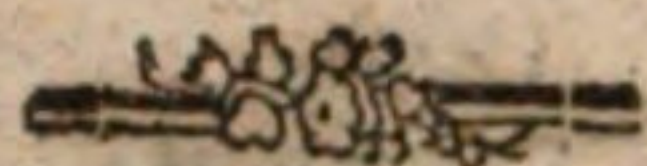
Num ille a Decretis Cameralibus in causa Abbatiae Swarzacensis ad Rhenum ab Eminentissimo Principe Electore Moguntino qua Metropolitano Diœceseos Argentinensis novissime quaesitus Recursus comitalis ad *classen justorum* referendus sit?

§. I.

(b) §. 8. dicti Cap. (c) J. P. O. art. 5. §. 55. (d) Ord. Cam. P. 2. Tit. 38. §. 1.

(e) J. P. O. art. 8. §. 3. item Capitulatio Caroli VI. §. 20. (f) Sic in causis Buseckerthal, Würzburg contra Wigant. Münster contra die Erbmänner Ratio Recursus in hac specie gravaminis fundata, & ab ipsis Imperatoribus in tantum approbata est, vid. Moseri Betrachtung C. 1. §. 11. 52 & 54.

Quid autem verum gravamen commune sit, vid. infra §. 16. C. III.

§. I.

Super Abbatiam Swarzacensem ad Rhenum in Diœcesi Argentinensi sitam, ejusque tredecim pagos, & communitates Episcopatus Spirensis jure vasallagii Directum, Serenissima Marchio Badensis Domus vero jam dudum (a) Territoriale Dominium, Abbatia econtra independentem ab hac Illustrissima Domo, & a nexu territoriali liberum statum prætendit, altefato Marchionatui, præter Advocatiam Ecclesiasticam simplicem vulgo schutz- schirm- und Rastenvogtey ex beneficio Imperatorum (b) & respective ex pacto quondam in anno 1473 inter Carolum Marchionem, & Abbatiam in scriptis inito (c) acquisitam, nihil annuendo.

- (a) Vid. Acta Camer. in Sachen Herrn Bischof zu Speier contra Herrn Markgrafen zu Baden, item Baden contra Schwarzach de annis 1572. 1573. 1585 und 1721. (b) Leg. die vom Kayser Sigismund im jahr 1422 an Markgraf Bernard, auch die weitere vom Kayser Friderich dem dritten im jahr 1473 an Markgraf Carl von Baden übertrags urkund, so in der ab seiten Abt, Prior, und Convent vor kurzem zum Vorschein gekommenen so genannten unstatthastigkeit des vom Hoch-Fürstlichen Haus Baden an die allgemeine Reichsversammlung genommenen Recurses sub Nris 1 und 3 beygesetzt. (c) Beylag sub No. 2. loco modo citato.

§. II.

In hoc multiplici respectu, & diversis Jurium exercitiis inter Domum Badensem, Episcopatum Spirensen, & Abbatiam conflictus ante sæcula (a) nati, & ad Cameram Imperialem sub spe justitiæ delati, verum ut hi a sæculis sunt suborti, ita ad hunc usque diem nondum plene definiti.

- (a) Vid. Vorangezogene unstatthastigkeit vom 9ten bis 14ten Absatz einschließich, wo verschiedene Kammergerichtliche Verfügungen wechselseits bald pro, bald contra in denen jahren 1572. 73. 85 und 1721 zu ersehen. (b) Leg. die schlusswort des 14ten absatz in verbis: in dieser Laage bliebe dieser für die Abten Schwarzach eufferst wichtige rechtshandel sollicitirens, und urtheil Bittens ohngeachtet, unentschieden.

§. III.

§. III.

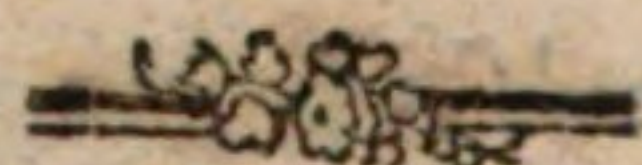
Quæ vero Lites, & ex quibus causis hæ inter prædictas Partes de anno 1569 usque 1726 obvenerunt (a), quæ disceptationes post resignationem Bernardi II, & electionem Anselmi Abbatis anno 1761 factam inter Caput, & Membra exortæ (b), quæ medelæ ab Ordinario pro refundanda disciplina, & concordia applicatæ (c), qua perseverantia Domus Badensis jus Advocatiæ, & Kastenvogteticum sibi proprium habere (d) Abbas autem id impugnare contendit (e), in his modo non immoror; sed ad allegata loca me remittens hic pro intento Dissertationis remedium id, quod Metropolitano in turbulento Monasterii Swarzacensis statu pro reconciliatione Abbatis, & Conventualium, pro restauranda unitate, & pietate monastica, & pro conservatione Monasterii ex toto agonizantis optimum visum est, præmemorare juvat.

(a) Vid. die ab seiten der Abtey zum Druck gekommene so genante unstatthastigkeit §. 8. usque 16. (b) Vid. das Kur Mainzische Recurs Prom. (c) §. 17. 18. 27. 28. 29. eben besagter Druckschrift. (d) §. 14. 21. 22. 23 & (e) §. 15. und 16 ibidem.

§. IV.

Ex Potestate Kastenvogtetica §. 1. hujus Capituli præmissa prætendebat Curia Badensis ab Abbazia Rationes super accepta, & data in loco Rastatt, vel Stollhofen reddendas (a), urgebatur hoc petatum mediante arresto super redditus monasteriales in locis Stollhofen, Sellingen, & Hugelsheim (b) & postquam integer Conventus anno 1771 prævio Concluso Capitulari in casu, si Commissarii Badenses in monasterium more veteri venire, & relaxationem arresti reddituum claustralium spondere vellent, menti Badensi quidem detulerat (c), Ordinarius vero, & Abbas effectum Conclusi pro-

(a) Angezogene unstatthastigkeit §. 17. (b) eodem Spho ad finem. (c) Kur M. Recurs-Prom. §. 15. Beplag 12.

protraxerant (d), præfata Curia adhuc procedebat ulterius anno 1774 proprios emittendo Commissarios ad locum (e), qui, dum computus ab Anselmo Abbate debite instructus nullus dabatur (f), nomine, & autoritate Serenissimi Principis Badensis super vina, & fructus Inventarium, & cum suffragio novem Conventualium Patrem Bedam Dilg provisorie administratorem Domus constituerunt (g), contra quem progressum anno 1774 Abbas in Camera Imperiali querelas movit, & ex capite attentati, & facti injustificabilis super restitutionem in administrationem temporalium Mandatum S. C. rogavit, atque anno 1775 in forma consueta obtinuit (h), in hoc ancipiti monasterii situ Ordinarius Patrem Bedam qua Administratorem ægre ferens secundam (i) decrevit Visitationem localem in Persona, sententiam, qua Patri Bedæ administratio interdicta, & retroitus ad clausuram sub formali obedientia impositus, & septem Conventuales illi adhærentes ob contumaciam, & prætenso excessus censuris, & pœnis claustralibus affecti sunt, publicari curavit (k), a qua hi in continenti ad Metropolitam provocabant (l), qui ad fontem discordiarum penitus inspiciendum, eumque firmiori medio obstruendum provocationis loco Visitationem in sententia anno 1766 reservatam (m) jam ut simpliciter necessariam censuit, cui Ordinarius liberrime adstipulatus est (n), Abbas, & Conventuales omnes se debite subjecerunt (o), atque ipsa Domus Badensis ad facilitandum visitationis negotium exercitium advocatiæ durante visitatione cum singulari fiducia, si, & in quantum opus, in Principem Electorem Moguntinum qua Metropolitam, & Visitatorem transtulit. (p) Quibus omnibus præviis Commissarii Metropolitici unanimiter diu cooptati, & ad hoc negotium ab Ordine Hyerarchico Ecclesiastico, Ordinariatu, & consensu omnium, quorum interesse posset, qualificati in monasterio anno 1778 apparuerunt, excessus, & defectus in disciplinaribus, & æconomicis Domus oculariter, nec non querelas Abbatem inter & Conventuales

(d) §. 16 und 17. ejusdem. (e) §. 21. benanter schrift. (f) §. 22. (g) §. 23. (h) §. 24. (i) §. 17 & 27. ibidem. (k) §. 29. Beylag 20 ibidem. (l) §. 30. (m) §. 10. und Beylag 11. (n) §. 34. Beylag 22. (o) §. 36. (p) §. 37. Beylag 23 & 24.

tuales in earum origine laboriose inspexerunt, & Actis instructis præmissa fidei ad Judicium Metropoliticum, atque adeo cum omnibus circumstantiis facti, & juris ad Summum Metropolitam sollicitè facta, & absoluta relatione sententiam 22 Mart. 1781. consultissime conceptam & Archiepiscopali Suffragio clementissime corroboratam 6. Aprilis in loco Visitationis publicaverunt.

§. V.

Hoc Pronuntiatum Archiepiscopale nondum erat conceptum, multominus publicatum, dum Abbas Anselmus subjectionem suam tum legalem, tum conventam subterfugiens, & de justitia rei suæ desperabundus anno 1780. 24. Novemb. Cognitioni Metropoliticae se subducere nitebatur, & in Camera Imperii Causam Mandati sꝑho præcedente memoratam, & per quinque annos dormientem successu tam prompto, & præpropere resuscitabat, ut Paritoria plena de restituendo Abbatem in administrationem monasterii, & redituum, non turbando disciplinam monasticam, tempore litis in monasterio nihil innovando, neque immiscendo se in Res Ecclesiasticas, & disciplinares, neque in illis protegendo Religiosos adversus legitimos Superiores Ecclesiasticos. Adversus Domum Marchionalem in spatio trium, vel quatuor mensium non tantum secuta, verum etiam Metropolitano omnis inspectio, & provisio domestica Redituum monasterialium interdicta, imo vi decreti Cameralis de 14 April, & Sententiæ de 18 May 1781 Ordinatio circa Spiritualia expressim, & in effectu omnis jurisdictio Metropolitica suspensa, & penitus remota fuerit, adversus quod judicatum Domus Badensis quæsit sibi consulere Remedio Revisionis, sed & hoc simpliciter rejectum est, proinde illa ex duplici gravamine Imperatorem, & Status, Metropolita vero propter peregrinum hunc Hyerarchiam Ecclesiasticam, & jura Metropolitica infringentem procedendi modum Conventum Imperii illico accesserunt, & utrum hoc, præcipue autem quoad ultimum juste factum sit, discussio sequens est.

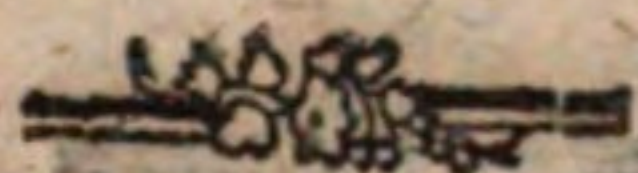

§. VI.

Si de iustitia Recursus Badensis hic incidenter interrogarer, pro fundamento Responſionis nec Homagium circa annum 1569 poſt obitum Abbatis Martini a ſubditis monaſterialibus Domui Baſenſi præſtitum (a), nec Reverſales Abbatis Joannis Caſpari, per quas hic juſ territoriale Baſenſe ſuper Abbatiam, ejusque Poſſeſſiones anno 1579 agnovit (b), nec ſtatum publicum Pacis Weſtphalicæ (licet rationes vere ponderoſas hæc ſuppeditent) commemorarem, ſed ſolum Cauſales ex utraque parte agnitas, vel guarentigiatas, veluti Litteras Publicas Friderici III. Imperatoris, quibus hic quondam Auguſtiſſimus Carolo Marchioni, & ſuis Deſcendentibus anno 1473 juſ Kaſtenvogteticum, & Advocatiæ armatæ hæreditario contulit, id quod duplici huic Muneri *der Vogtey, und ſchirmrecht* ex natura, & intento Imperatorum proprium, & annexum, quatenus id poſſeſſum, & ab ipſa Abbatia agnitum eſt, pro præcipuo reſpicerem, idque cum eo, quod ultimus Abbas Anſelmus pro impugnando, Baſenſes verò pro tuendo jure Vogtetrico, & Advocatiæ afferunt, ponderarem; quo inſpecto, & prævie perpenſo, an Camera Imperialis adverſus Principem Baſenſem Mandato tam ſtrenuo S. C. procedere, Remedium Reviſionis illi coarctare, & an Sereniſſimus hic propter haſce Camerales Cognitiones ad ductum §. 8. Cap. 1. & §. 6. Cap. 2. Limit. 2. univerſalem Imperii Conventum jure adire poſſit, dijudicare res intricata non erit.

Sedis Metropolitanæ Judiciſ Exabbas P. Anſelmus Domui Baſenſi in pagis, & villis monaſterio Swarzacenſibus nec Dominiũ territoriale, nec juſ Kaſtenvogteticum, ſed præter nudam deſenſionem ſimplicem, Protectionem delegatam mere gratuitam, & honorariam vulgo Advocatiæ præciſe armatam fatetur nihil (c), ad firmandum hoc aſſertum laudat die ſchutz- und ſchirm Herrſchaft, und Kaſtenvogtey recentiori ætate ut expreſſiones nomine, & re ſyno-

(a) unſtatthaftigkeit §. 8. (b) L. cit. §. 11. (c) L. cit. §. 5.

synonimas (d), sustinet quoque — — jus audiendarum Rationum, & instituendorum Officialium jam anno 1573 Marchionibus in Camera Imperiali contradictum (e) atque hac de causa — — Visitationem localem Badensem intuitu reddendarum Rationum anno 1774 ad monasterium emissam ut iniquam, omnesque ab hac susceptos actus e. g. Notationem rei immobilis, & provisoriam Administratoris Constitutionem in Persona P. Bedæ ut attentata, & violentias nullo jure justificabiles in publico circumfert, & ex Mandato S. C. a Camera Imperiali desuper impetrato se hic, & ubique justificatum confidit. Sed si prædictus ille Exabbas ipsemet Officium, Facultatem, & Qualitatem Advocatorum Ecclesiasticorum imo originarie in Literis Clientelaribus, vel primævo compacto, hisque deficientibus in usu, & observantia unice quærit, & fundat (f), & documentum Investituræ a Friderico III. Imperatore anno 1473 Carolo Marchioni, & ejus posteris datum in verbis: „so stellen
„ wir von Römischer Kaiserlichen Macht Vollkommenheit in Kraft dieses
„ Briefs dir, deinen Erben, und Nachkommen die Vogtey und
„ schirm des obgenanten Kloster schwarzach mit allen synen Luten,
„ Guter, und zugehörungen gnädiglich zu, und wollen, daß du,
„ deine Erben, und Nachkommen zu ewigen Tagen daselbst Vogt,
„ und schirmer seyt, und dasselbe Kloster mit allen synen zugehörun-
„ gen in allen weltlichen Sachen, und Geschäften zu recht, und Bil-
„ ligkeit getreulich handhabet, schüket, und schirmet 2c. 2c. (g).“ nullatenus meram & nudam Protectionem armatam simplicem, sed complexum totius Temporalis quoad directionem saltem subsidariam in Domum Badensem amplissima lege scripta transfert. Si 2do Imperatoria hæc circa finem Sæculi XV. proin ævo recentiori facta translatio, & hujus Sæculi Scriptores consultissimi (h) in se die schutz, und schirm, Herrschaft, und Vogtheiligkeit verbo, re, & officio clare contradistinquunt, atque ideo P. Anselmus, eoquod pro colore rei suæ ambas has expressiones summe paradoxim pro tractu Rheni superio-

C 3

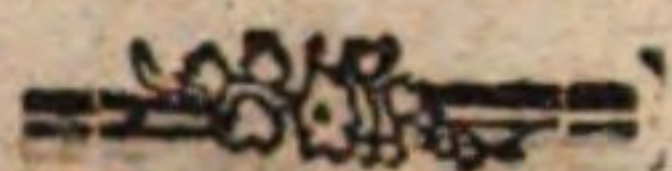
ris

(d) L. cit. § 3. (e) L. cit. §. 10. (f) L. cit. §. 3. (g) L. cit. Beilag
sub N. 3. (h) Schmitt Instit. Juris Eccles. Germ. §. 300. Gallade Dissert.
de Advocatis Ecclesiasticis 1768.

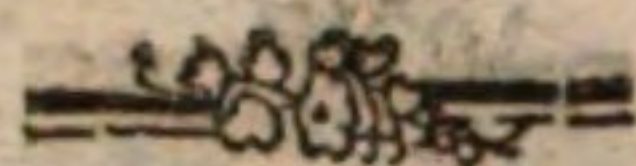
ris consecutive pro sua Domo Professionis significatu identicet (i) mentem, & directa Imperatoris verba temere distorquet, sanamque, rationem, & linguam vernaculam Rheni tam Superioris, quam Inferioris, imo totius Germaniæ violente traducit. Si 3^{tio} notorie vita monastica ex primo instituto relligiosum quemcunque ab omni temporalium functione expressim arcet, & hac regula jubente ex necessaria, & diversa negotiorum profanorum translatione in alios manu, & consilio potentiores variæ Advocatiarum Ecclesiasticarum species natæ (k) & inter has in casu datæ administrationis temporalium *œconomica* sive *Kastenvogtey suborta*, & si 4to hujus Advocatiæ, ac reliquarum potestas, prout hic e re est, justis limitibus definiri petitur, illa ad leges Mandati, vel Curatellæ dimensuranda est, proinde velut in principiis juris Mandatario, & Curatori id omne, quod negotio, vel Curatellæ officio inest, indubitate commissum; idem illud omne Advocato Ecclesiastico, quod Clientellæ Monasteriali ex natura connexum est, & ad ejus complimentum conducit, ac in specie Advocato *œconomix* ut Mandatario, & respective Curatori temporalium ex indole officii, & suæ publicæ constitutionis universum id, quod *œconomix*, & frugiferæ ejus administrationi proprium est, ipso jure, & facto translatum est; & Veluti 5to Curatori super Minorem judicialiter constituto liberum est, actus in sphæra Curatellæ ab ipso Curando susceptos examinare, & eos suadente utilitate, vel ingrediente necessitate moderare, vel in totum tollere; sic & supremo Authoritate Cæsarea super

(i) §. 3. in verbis: *ex quibus satis colligitur, hodiernis moribus regulariter nulli Proteſtori - - ullam administrationem permissam esse.* Refutatur autem ex hoc ipso tenore, etenim cum loco citato Exabbas invitatus fateatur, verbum *Kastenvogtey* originarie præfecturam granarii indicasse, atque *die schuß- und schirmherrschafft, und Kastenvogteiligkeit* non ubique, & semper in Ditionibus Alsatiæ re, & nomine in unum transiisse, sed tantum *regulariter*, igitur pro re nata adhuc hic & inde distinctim vigere, & de cætero hæc Advocatia Badensis noviori tempore verbotenus *in allen weltlichen Sachen, und Geschäften*, constituta sit, sic, etiamsi illa ficta regula ut vera supponeretur, pro hoc tamen casu naturalis, & originarius significatus in salvo permanfit, (k) *unstatthafftigkeit* §. 3.

super Abbatiam Swarzacensem constituto temporalitatis Præfecto vi, & lege suæ creationis culturam bonorum, redditus, & fructus abbatiales, nec non modum administrandi inspicere, & Officiales in meritis, & officio taxare, liberi arbitrii, ac super hæc & similia, si opus est, monitorie, & pro exigentia Muneris, & status monasterialis mandative auctoritatem interponere officii est. Uti etiam 6to quamdudum Curator, vel Advocatus clientis sui propriam, & constantem industriam & progressum, prout in monasteriis bene constitutis fieri solet, in administrando perspicit, assistentia curatellaris superflua, & res meræ facultatis est, atque continuata hac clientis sollicitudine (licet per centum, & plures annos nullus actus curatellaris possessorius intervenerit) per lapsum hujus temporis nullum præjudicium, & nulla præscriptio; tunc vero, si curandum ex violentia externa, vel propria desidia, aut disturbio interno ab hoc tramite aberrare advertit, casus officii realis, & actuale exercitium juris Kastenvogteticum ex necessitate, & substantiali fine Advocatiæ subintrat; Domus Badensis etiam 7mo hanc suam Juris competentiam novissime anno 1774 penes dissidium domesticum, & tempore Abbatis Martini anno 1569 penes tumultus militares media erectione Inventarii, & institutione officialium exemplis (1) communivit, atque adeo, dum præter Inventarii confectionem, & Officialium constitutionem illo tempore post obitum Abbatis Martini ex parte Badensi certus quidam Michael Schwann Presbyter Clericus pro Abbate intermistice positus, & hic actus ut spirituale concernens ægre habitus, & reformatus est (m), omnia vero reliqua puncta circa temporale retenta sunt; Hæc Facultas Badensis 8vo in facie universi tum exercitata, tum ipso facto in causa ad rem propria (n) publice approbata, & ea prop-

(1) L. cit. §. 8. (m) Eod. L. & §. (n) Scilicet in, & sub rubro: Abten Schwarzach contra Baden, quod igitur in der so genannten-unstatthastigkeit pag. 9. §. 10. Weiland Hr. Marquard Fürst Bischof zu Speyer contra Hr. Marckgrafen zu Baden anno 1572 pro sustinendo dominio directo super villas, & vicos Swarzacenses attulit, est causa ratione personarum, & objecti inter alios acta, proinde inter Conventum Swarzacensem, & Domum Badensem sine omni præjudicio, & effectu juris.

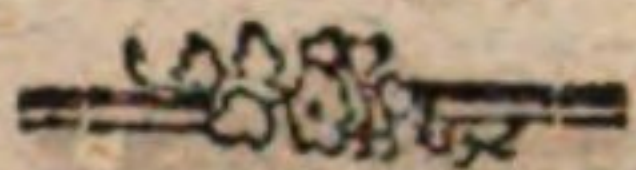

propter per Actum Visitationis de anno 1774, & Ordinationis in temporalibus nec insolitum, nec attentatum, nec per Constitutionem P. Bedæ pro temporario æconomix Administratore quidpiam inconsulto (o), sed solummodo id, quod Litteræ Investituræ, & Munus Vogteticum, & Utilitas monasterii exigunt, quod ante Sæcula jam factum, & judicialiter approbatum est, quodque muneris causa fieri, & approbari oportuit; statutum, & ex officio reasumptum est. Si ulterius *quo* hoc jus Badense tum in casu perturbati, tum quieti status monasterialis usu observatum, sæculo adhuc currente per præsentiam (p) Commissariorum Badensium ad Computos monasteriales confirmatum (q), oppositione Abbatiali, & acquiescentia Badensi non elisum, imo speciali Concluso Capitulari Præsidente ipso Exabbate Anselmo cum relatione, & approbatione ad normam moris veteris recentissime agnitum (r), hæcque agnitio in Literis Fridericianis 1473 Abbati, Priori, & Conventui pro nunc, & in perpetuum sub pæna cæsareæ indignationis, & am-

(o) Vix sentiebat abbas Commissarios Badenses, & ecce aufugit. Movebatur Quæstio, an quispiam æconomix præponendus sit? & hæc caruit difficultate, dum necessitas illuxerat; & ad quæstionem inde subsequentem, Quis seligendus? viderunt Commissarii Badenses, & Conventuales constitutionem extranei esse Domui onus intolerabile, Commembri capaxis vero rem proficuum, & necessariam, hoc quærentes præminuit ipsis P. Bedæ ut unus ex Senioribus, & Officiatis Monasterialibus, hunc id circo ut Virum æconomix, & negotiorum domesticorum expertum ad hoc munus elegerunt, & dum subiectum æque idoneum inter Confratres non aderat, ratione, consilio utilitate, & necessitate suffulti hoc officium mere *temporarie*, & *revocabiliter* in eum transtulerunt, & quid indecori, mali, aut injusti inde factum est, iudicium sanum esto?

(p) Consultativam, & si opus est, decisivam, etenim Marchiones Badenses Serenissimi hi Principes abstrahendo ab eorum argumentis pro territoriali superioritate ex Documento Friderici III. negotiis temporalibus, & Rationibus reddendis non præsumunt ut nudi, & muti testes, sed ut nati Commissarii Cæsarei als Bögte, & qua arbitri de damno vitando, & utili captando pie monentes, & si necessitas petit, de illo mandantes, & quis contra strepitaret, si Imperator ipse hæc ageret, cujus Marchio ex literis vices gerit. (q) unstatthastig-

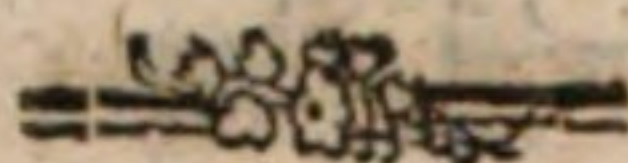
feit §. 17. (r) L. cit.

amissionis omnis immunitatis, & privilegiorum præscripta est (s). Si 10mo eminentior inspectio temporalium supra prædictum monasterium, & omnes ejus proprietates a Friderico III Marchionibus de Baden ea ipsa emphasi data, qua Augustissimæ Cameræ Imperiali administratio justitiæ a Maximiliano I. commissæ est, & hac ex causa, si Domus Badensis postulante necessitate, consilio, & opere Abbatiae non assisteret, æque hæc adversus mentem Imperantis, & officium ageret, ut Camera Imperialis in casu, ubi illa implorata de justitia huic deesset; & quemadmodum 11mo in hac contingencia ab Imperatore Promotoriales de administranda justitia ad Cameram, ita & Excitatoria de impertiendo munere Kastenvogtetrico ad Marchiones procul dubio possent, & intuitu investituræ quondam tam Solenniter acceptæ decerni deberent. Si jam hæc tam sancte demandata præstatio muneris Kastenvogtetrici 12mo nequaquam in honore verbali, prout P. Anselmus prætendit, sed in eo universo, quo Domui Dei pro tempore vel ab extra, vel ab intra perturbatæ in æconomicis consulitur, subsistit; & fida mobilium custodia, eorum conscriptio, ac provisoria institutio Officialium in turbulentis temporibus talia media sunt, quæ fractam, & concussam Monasterii Salutem restaurant; Si 13mo ea sunt, ad quæ agenda Domus Badensis ex literis, & mandatis Imperialibus ligata, nec non ex continentia officii, ex observantia, & possessione trecentenaria, atque ipso Concluso Capitulari legitimata est; Si proin 14mo oppositio P. Anselmi suæ propriæ agnitioni, & id, quod Camera Imperialis decernit, menti Cæsareæ oppido repugnat, ac denique Mandatum Camerale ad sui legalitatem actum nullo jure justificabilem requirit (t); omnes vero actus Badenses pro bene constituendo temporali in monasterio Swarzacensi suscepti voluntati Imperatoriae conformes, & omni jure justificabiles, imo hisce solum fugitive, & in summo compendio allatis rationibus manifesto justificati sunt, ita cuilibet patebit, P. Anselmum de eo, quod Serenissimus Badensis pro restaurando, & conservando temporali, atque arcen-

da

(s) Vid. Beylag ibidem sub N. 3. (t) Pütter, introd. in rem jud. Imp. §. 265. 266.

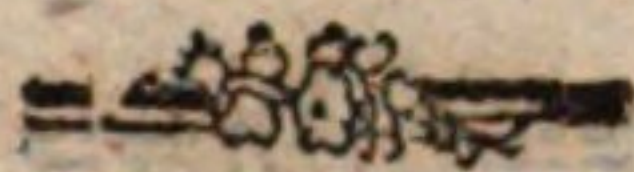
da renitentia Exabbatis fieri statuit, inepte (u), & præcipue de Spolio sine causa (w) querulari, Curiamque Badensem propter Decreta Cameralia ad oculum gravantia, mentique Imperatoriæ frontatim contraria ex §pho 8. Cap. I. & §pho 6. Cap. II. Limit. 2. Caput, & Proceres Imperii jure satis aperto adire.

(u) Vel enim querulatur *super provisiones in temporalibus, vel excessus in factis, vel turbationes in spiritualibus.* Quoad primum competit sine dubio Domui Badensi subsidarie jus providendi. *Excessuum in factis* Marchio Badensis Author non est, & prævia imploratione certo medela secuta fuisset. *Turbationes in spiritualibus*, si illæ vere, & ex mandato intervenerint, Metropolitana ab Abbate, & Ordinario debite agnoscenda, & a Curia Badensi libere agnita jurisdictio cohibuisset. (w) Venit Commissio Badensis literis, & observantia, imo verbo Abbatis, & integri Conventus recenter suffulta, petiit ad morem veterem inspectionem annuarum Rationum ex mandato Serenissimi. Abbate hoc de novo retractante, atque a monasterio secedente pro exigentia muneris, & consuetudinis erexit Inventarium utpote opus officii necessarium, loco Sæcularis Officialis pro bono monasterii indulsit Conventualibus provisorie temporariam electionem Administratoris, Commissio, ut in negotio adversus devotos abbatiales, & numerosos eorum adhærentes secuta sit, & ne Archivium in Alsatiæ parte jam translatum ex integro cum reliquis vi, vel clam eo transportetur, datæ sunt vigiliæ militares, non ut violentiam inferant, sed eam avertant. Jam ubi in his circumstantiis spolium simplex, quin dicam, qualificatum?

§. VII.

Neque præsumpsit Camera Imperialis ad finem Sæculi XVI, neque anno 1774, ubi propter introitum Badensem in Swarzach, & Ordinata super temporale strepitus de novo suborti fuerant, Mandato S. C. procedere, sed punctum hujus processus eo temporis, quo Metropolita ut appellationis Judex disciplinare, & claustrale Monasterii, æconomicum Domus, & fomitem discordiarum inter Abbatem, & Relligiosos solide discuti curavit, & in his pro medelis defectuum curam, & auctoritatem Archi-Episcopalem interposuit, de congruo visum est, in qua interponenda, utrum Commissio Metropolitana in sphaera sui muneris persistenterit; hic examinis est.

§. VIII.

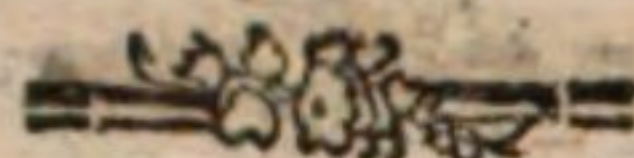
§. VIII.

Si perspicitur imo, quis cognovit, 2do super quas personas, 3tio res, & actiones cognitio instituta est, sic iudicium de competentia vel non, planum, & obvium est: cognovit autem, verius ut loquar, providit vero

ad primum Eminentissimus Archi-Episcopus Moguntinus discordi, & labefactanti Monasterio Swarzacensi de Statutis Servitium Dei, Disciplinam monasticam, & Oeconomiam domesticam concernentibus paterne, & saluberrime; egit hoc qua Celsissimus Metropolita Diæceseos Argentinensis, visitavit hanc domum, & ordinavit in ea minime per saltum incongruum, sed tunc, quando hunc actum metropolitico prævio Ordinarii (a), atque ipsius Abbatis, & Conventualium unanimi consensu (b) præfulciverat, & quando his etiam omnibus invitis Metropolitano (c) ut interpellato Judici appellationis ex potestate sibi de jure civili, (d) canonico (e) ipsisque Statutis Congregationis Benedictinæ Argentinensis (f) propria, id omne atque ex regulis juris, & prudentiæ (g) competiverat. Subjecta Visitationis

ad 2dum erant Abbas, & Conventuales Swarzacenses Personæ utrobique relligiosæ Jurisdictioni Ecclesiasticæ, & quidem
D 2 Argen-

(a) Vide Kur M. Recurs Prom. §. 34. & literas Ordinarii sub N. 22. in quibus hic totam hanc causam sine ulla reservatione in manus Metropolitæ transtulit. (b) idem Pro M. §. 36. (c) idem §. 30. und Abt = unstatthastigkeit §. 32. (d) devolvitur enim causa appellationis plene a Judice inferiore ad Superiorem L. un. ff nihil innov. appel. interp. (e) Cap. 12. X de Appel. vid. die wiederlegung der Anmerkung über das Erb. M. Recurs Prom. §. 19. pag. 62. 63. & seq. (f) Actenmäßiger unterricht §. 70. pag. 91. (g) Dum Appellantibus exceptio contumaciæ non obstat, & ob duritiem, violentiam, & partialitatem Judici indignam illi Commissarios primæ instantiæ publice, & iustissime perhorrescehant. Vid. Kur M. Recurs. Prom. §. 27. & 28. oben angezogene wiederlegung §. 19. pag. 65. 66. und 67. & Judicem suspectum habere ipsi Judici odiosum, Parti vero odiosissimum est. L. 16. Cod. de Jud.

Argentinenſi qua Ordinariæ, & Moguntinenſi qua Metropolitana
procul dubio ſubjectæ. Objecta Viſitationis

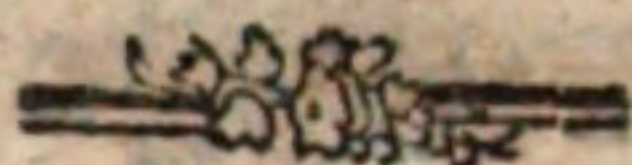
ad 3^{ti}um erant illorum prætenſi exceſſus personales, ſom-
nolentia Cultus Divini, & ſtatus relligioſi, neglectus officiorum
Abbatialium, & frugalitatis domesticæ, & ultimatam Commiſſio-
nis viſitantis votum erat horum medela, & Domus Dei reſtaura-
tio: & quis ſuper hæc Judicem, & arbitrum aget? Ordinarius
abdicavit ſapienter iſe eſſe, & ob interpoſitam appellationem non
potuit. Camera Imperialis Juriſdictio in cauſis Eccleſiaſticis Catho-
licorum nunquam eſt agnita (h), & in æconomicis, ſive domeſti-
cis monaſteriorum nullo ex capite agnoſcenda, quis igitur in
punctis datis cognoscet, vel cognoscere poterit? niſi Metropolita
in Hyerarchia Eccleſiaſtica Ordinario Superior.

(h) Pütter. introd. in rem jud. Imp. §. 137.

§. IX.

Ipfæ Statuta Metropolitana generalia exhibent rem apertius:
hæc in XXXIX §phos relata (a) continent §pho i mo uſque XX
cultum divinum, Subſtantialia ſtatus relligioſi, & monaſtici, ac
media ad hunc perfectius conſequendum. §. XXI uſque XXIV or-
dinem menſæ, veſtitus, cellularum in clauſura, & ſtudii litterarii.
§. XXV & XXVI inſtructionem fratrum Clericorum, & Laico-
rum in ſuis functionibus. §. XXVII modum recreationis. §.
XXVIII & XXIX curam Bibliothecæ, & Archivii. XXX uſque
XXXIII normam deliberationis in Capitulo, & cuſtodiam Proto-
colli. XXXIV præcipit per octodecim articulos Abbati, & Offi-
cialibus Solertiam in conſervandis juribus, & redditibus monaſterii,
frugalitatem in expenſis, harum conſcriptiones in Codices men-
ſtruos, & annuos, cuſtodiam pecuniarum, renovationes bonorum,
reparationes ædium exiſtentium, novarum vero circumſpectam ex-
ſtructionem, prohibet itinerationes Abbatis, & ſine conſenſu Ca-
pituli omnes proceſſus de novo inchoandos, nec non mutua pecu-
niaria

(a) Jur M. Rec. Rom. in adjto ſub N. XXXI.

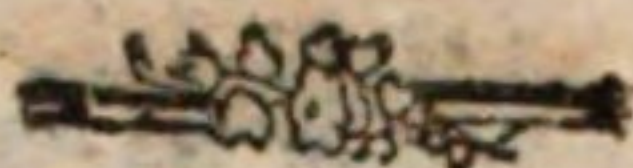

niaria tam activa quam passiva. §. XXXV tangit admissionem Novitiorum. XXXVI & XXXVII. sistunt officia Præfulis, & Religiosorum correlativa. §. XXXVIII se refert ad decreta specialia, & jubet denique §. XXXIX in ordine postremus sedulam horum Ordinatorum observantiam. Et inter hos triginta novem articulos, quis est ille, qui Jurisdictioni Cæsareæ derogat? nullus inter hos omnes potest argui talis, solus, & unicus art. XXXIV, quia de temporale certo modo respicit, ut primus, & depositio Abbatis Anselmi a dignitate & officio in Decretis Specialibus (b) ut secundus lapis offensionis in publico jactatur, super quæ duo puncta, an Metropolitæ hæc competenter statuendi, & ordinandi potestas competat, duæ se sistunt quæstiones in meritis distinctius examinandæ.

(b) Idem in adjto sub N. XXXII, Decreto I.

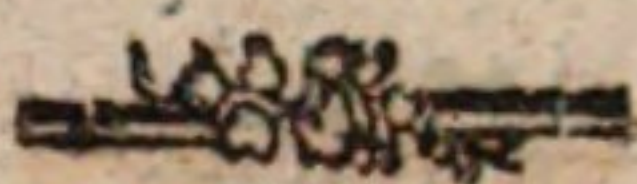
§. X.

Utrum Visitatio Metropolitana ad hoc, ut de situ Oeconomici monasterialis secure edocta sit. Computos abbatiales jure inspexerit, ac Monasterio normam, & Satuta æconomica ad Nrum XXXIV memorata competenter dixerit, est quæstio *ima* relative ad Ordinarium, & Imperatorem qua Supremum Imperii Judicem ponderanda. Quoad *primum* remitto me ad præcedentes §phos 4. & 8 hujus Capituli. Quoad *secundum* revereor demississime Augustissimum nostrum ut Summum Caput in temporalibus, & Supremum Judicem in Causis profanis, & civilibus; hæc Potestas est ipsi vi Majestatis ipso jure, & facto propria, & in antiquioribus Imperii Recessibus, atque novioribus de anno 1654. §. 164. & Capitulatione Cæsarea Art. 14 satis emphatice declarata, & si hæc cum Ordinatis Metropolitanis temporale certo respectu tangentibus conferuntur, & præjudicia hic & inde adducta respiciuntur, Commissio Archi-Episcopalis limites potestatis primo obtutu quodammodo excessisse videtur. Verum si Summus Pontifex Supremum Justitiæ Caput, & Dispensator est quoad statum Spiritualem, & Ecclesiasticum, uti Imperator quoad statum Sæcularem, & tempora-

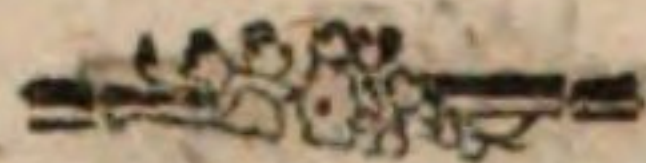
poralem, si Membra Status Ecclesiastici quoad personas (a) res, & jura (b), atque actiones tam civiles (c), quam criminales (d), Potestati Ecclesiasticæ in dubio regulariter (e) tam arcte subsunt, uti membra Sæcularia Potestati Sæculari in temporalibus, hæcque subjectio, & jurisdictio Spiritualis partim ex divinis (f), partim expressis Imperatorum Justiniani (g), nec non Friderici II., Caroli IV., & Sigismundi Constitutionibus data & sæpius firmata (h), illaque a primis Ecclesiæ Sæculis usque ad moderna tempora ab Ordinariis, Metropolitibus, & Sede Pontificia conservata (i). Si præter hæc administratio bonorum Ecclesiasticorum omni jure ad Superiores Ecclesiarum pertinet (k), & in casu, quo in muneribus datis hi negligentes reperti sunt, jus Monasteria in Diœcesi sita visitandi nequaquam Potestati temporariæ, sed Ecclesiasticæ vi jurisdictionis eo competit, ut ipsa diligenter inquirendo tam in spiritualibus, quam in temporalibus corrigat, & reformet, quæ viderit corrigenda (l), dum proin hæc potestas qua ordinaria in monasteriis non solum Statum cultus divini, & monachalis, sed & æconomici, utrum hic bene vel male observatus sit, summo jure ubique recepto inspicit (m) & Præsulem bonæ frugis inventum

(a) Concil. Lat. Sess. 9. Trident. Sess. 25. de Reform. Cap. 20. (b) Vid. §. 12. & seq. (c) Cap. 2. de For. compet. in 6. & Cap. 4. de Immunit. Eccles. in 6. (d) Cap. 4. 8. & 17. de Jud. Cap. 12. de For. compet. (e) Limitatur hæc regula, Si Persona Ecclesiastica vasallagio obstricta est, aut actiones reales subintrant, ves siquis se fori Ecclesiastici indignum fecerit. (f) Schmitt Instit. Jur. Eccles. germ. Tom. 1. §. 9. 12 & 242. (g) Nov. 79. 83 & 123. (h) Constit. Frid. II. relata in Authent. *statuimus* Cod. de Episc. item *Authent. cassa, & irrita* Cod. de Ss. Eccles. nec non Const. Caroli IV. *et si Imperialis* & Sigismundi. *Sublimitatis Imperialis* apud Goldast. Tom. 2. (i) Ruprecht ad Tit. de jud. §. 3. Amort. Vindictis Jurisd. Eccles. P. II. Tit. 8. jur. can. vet. & mod. Tom. 3. (k) Schmitt Instit. alleg. §. 297. (l) Sunt ipsissima verba Cap. 8. Decret. de statu monachali. (m) Super prodigum, utrum talis jure habendus sit, disquirat Judex personæ diffamatæ ordinarius, itaque si talis est Imperii Vasallus, Imperator; si membrum Ordinis equestris est, forum equestre; si miles, forum militare; si persona Sæcularis, Judex Sæcularis, si Ecclesiastica est, Ecclesiasticus Judex qua Ordinarius, & arbiter generalis super hoc imputatum personale cognoscit, & veluti a plurimis Sæculis jure ita cognovit, Sic & currente hoc Sæculo, & ætate cognoscet.

tum laudat, avarum vero, negligentem, & prodigum notat, & punit, nec non duplex hic respectus ad Spiritualia & Temporalia pro conservanda pietate relligiosa, & Domo Dei a se invicem opus inseparabile (n) illius qualitatis efficiunt, quod ab Episcopis, & Archiepiscopis Imperii hactenus in Visitationibus monasterialibus a prima usque ad ultimam fine discrimine peractum, quod ab Imperatoribus centies expresse, & tacite approbatum, quod in Capitulatione Cæsarea §. 14. in verbis: "Noch auch die Erz- und
 " Bischöfen, wann zumal derselbe authoritate pastorali zur Verbesser-
 " und Vermehrung des Gottesdienst, auch zur Conservation, und
 " mehreren aufnahm der Kirch wieder die ungehorsame und üble Haus-
 " halter verfahren solte, mit monitoriis übereilet, und beschweret wer-
 " den solten. Ut veritas notoria, & dudum præsupposita confir-
 matum, quodque in actis cameralibus de anno 1585 in Sachen
 Spener, und Schwarzach wieder Baden [10] auch selbstiger Abtischer
 unstatthartigkeit. §. 30. ex principio ibi proposito: *Clericus, &
 Abbas dilapidator, aut malis moribus deformatus apud Ordina-
 rium denunciandus est*, restabilitum, atque ab ipsa Camera Impe-
 riali sine ulla oppositione retentum est; Si præterea id, quod a
 Visitationibus actum est, nullibi temporale, prout id objectum Di-
 casteriorum Justitiæ esse potest (o), tetigit, sed in redditibus, &
 juribus

(n) Visitationis Ecclesiasticæ primarium objectum est conservatio Ecclesiæ, Domus, & Conventus, sed quomodo Ordinario cura, & notitia super statum Monasterii possibilis est, si Reditus monasteriales, & modum, quo Superior hos impendit, inspicere & excedenti normam, & pœnam injungere ipsi vel non licet, vel myste- rium est. (o) Tenor Sphi XXXIV a primo verbulo usque ad ultimum est mera instructio œconomica, & domestica, quæ a re judiciaria adeo quoad Personas Sæculares nullibi respicitur *per not.* imo si ad systema novius Imperatori qua Supremo Ecclesiæ Advocato ex sanctione publica, vel pacto unanimi mo- nasteriorum temporalitas subiecta foret, & vi hujus Juris Augustissimus Offici- ales extraclaustrales constitueret, horum functiones, bona monasterialia, jura, & facultates Domum relligiosarum examinaret, redditusque percipiendos, qua- tenus hi per Officiales colligendi, conservandi, augendi, & administrandi, om- ni anno inspiceret; Si hæc omnia, & quæ cum his connexa sunt, vi Supremæ Potestatis in temporaria ageret, Quis propterea Ordinario, & Potestati Eccle-
 siastica

juribus Solitarie de modo, quo hæc in præterito æconomice curata, & in futurum pro bono Domus relligiosæ provide, & directive per Officiales claustrales curanda sunt, ex officio vere Metropolitano prospexit; dum insuper, quam diu Monasterium Swarzacense extitit, Sedes Argentinensis Ordinariam, & Moguntinensis super illud Metropolitanam jurisdictionem plene exercuerunt; prædicta Sedes Episcopalis insimul anno 1572 in casu omnino identico, nec non Sæculo currente suam jurisdictionem in spiritualibus, & temporalibus in facie Imperatorum, Judiciorum Imperialium, Advocati monasterialis, & totius Imperii triplici visitatione (p), & Metropolita triplici appellatione (q) jus hoc suum factis publicis, & exemplis commonstrarunt, neque hæc indubitata Hyerarchiæ Ecclesiasticæ principia in Imperio pacto a Summo Pontifice, & Imperatore inito (r) derogata legimus, sic competentia fori Ecclesiastici quoad puncta §pho priori proposita clare elucescit.

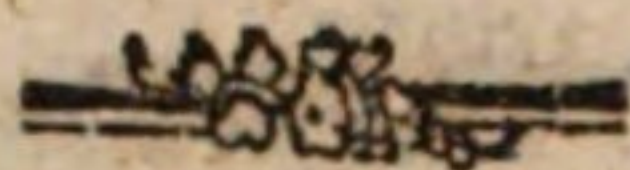
§. XL

hæc in Reditibus actu perceptis, an Abbas in iis intentionem foundationis, Regulæ, & Instituti claustralis assecutus, iisque ad leges monasticas usus fuerit, inspectionem prudenter disputabit; Quis illum propter hunc Actum Episcopalem intentionem, & re vere claustralem, & disciplinarem injustitiæ; Quisque, dum quælibet obligatio personalis, & criminalis Personarum ecclesiasticarum Judici Ecclesiastico subest, Ordinarium, si Abbatem in hoc puncto & munere defectuosum reperit, & ideo censura afficit, incompetentiæ arguet? Quis denique recolligens, quod hæc Potestas Ecclesiastica in spiritualibus & temporalibus quibuscunque per plura Sæcula privative judicavit, & mutatio hujusce jurisdictionis meri arbitrii non sit, Archi-Episcopum Moguntinum in præsentis negotio Visitationis, quatenus illud suscipi, & peragi jussit, Violatorem jurisdictionis, & Authoritatis Cæsareæ jure declamabit? (p) Vid. Abtische unstatthastigkeit §. 9. 23. 30 & 31. item Erzb. M. Recurs Prom. §. 4 & 9. (q) unstatthastigkeit §. 9. 22 & 23. (r) Eoquod neuter Status est alteri subalternus, conventio amicabile non tam consilii, quam necessitatis est. R. J. Nov. §. 164. in verbis: „so wollen wir an den päpstlichen Stuhl zu Rom „hierinnen die nothdurft dahin beweglich gelangen lassen, damit denen Nuntiiis dergleichen ohnzulässliches Verfahren mit ernst verboten würde.

§. XI.

Huic Veritati nec irrefragatur §. 164 Rec. Imp. Nov. nec Capit. Cæs. art. 14. Etenim in his locis separatio causarum profanarum ab Ecclesiasticis præcipuum est negotium, & de Episcoporum, & Archi-Episcoporum jure monasteria visitandi restringendo nec minimum, e contrario, ut modo memoratum est, expressum monitum de hoc conservando occurrit, ipsaque querela Statuum Imperii solummodo tangit quosdam Officiales Germaniæ inferioris, nominatim Colonienſes, Leodienses, & Monasterienses (a) utpote illos, a quibus super Personas, & Causas Ecclesiasticas, æque ac ex consuetudine minus laudabili super Personas Sæculares, harumque Causas civiles, & profanas indistinctim jus dicitur, & ex promiscua hac causarum cognitione ab ipsis tanquam a Judicibus Ecclesiasticis appellando (b), causæ vere, & mere profanæ contra ordinem juris extra Imperii limites ad peregrina judicia veluti ad Nuntiaturas Apostolicas, & Sedem Pontificiam qua Judicem Officialibus Superiorem transferuntur. Sed quid iusta hæc Procerum Imperii monitio ad casum præsentem? ibi Judex Ecclesiasticus judicat super Personas Sæculares, atque causas profanas inter partes juridice contentiosas. Hic cognoscit Metropolita super Personas religiosas inter se discordes, inquit in Abbate, & Conventualibus causam discordiarum, eorumque excessus, quibus se fortassis reos fecerunt; discussa re corrigit nocuos, atque ut profuturo cultum Divinum restauret, ordinemque religiosum, disciplinam monasticam, & concordiam in Domum reducat, condit, & curat promulgari in XXXI §phis Regulas communes claustrales, & disciplinares, propter quas causa ad Sedem Romanam
nec

(a) Verba Sphi 164. sunt hæc: " als Sich die Stände zum höchsten beschweret, " daß in denen Erz- und stifter Köln, Lüttig, und Münster, wie auch ande- " ren Orten des Reichs allerhand mißbräuch wegen vornehmenden Appellation, " und Recursen von denen Officialibus ad Pontificem, und die Nuntios entste- " hen, indem man sich derselben fast von allen urtheilen ohne unterscheid, es " betreffe gleich civil, oder profansach ausserhalb des Reichs zu fremden gericht- " ten gezogen werden. (b) Schmitt Instit. Jur. Eccl. Germ. §. 135. pag. 281.

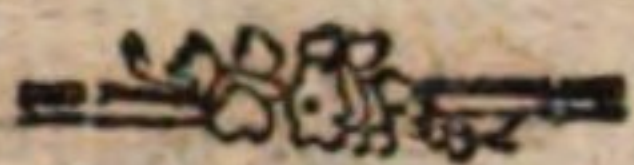

nec devoluta, nec ex Stat. Conc. Trident. Sess. 14. Cap. 1. & Sess. 24. Cap. 10. de Reform. eo devolubilis est. Depositionem Abbatis quod attinet, cadit illa cognitio super Personam Ecclesiasticam, & rationes, cur hæc decreta sit, se fundant in plurimis iisque gravioribus defectibus, & excessibus in spiritualibus, & claustralibus Jurisdictioni Ecclesiasticæ subjectis; nulla proinde Similitudo est inter Casum Swarzacensem, & illos ad loca præcitata allegatos, nullaque compar applicatio.

§. XII.

Nec huic asserto obstat Imperatoris suprema Jurisdictio in Causis Temporalibus, & Sæcularibus, dum scimus, hoc Regale in causis contentiosis, non vero domesticis, & politicis applicari, remque quoad priores adeo respectu ad Statum Sæcularem conventionem Procerum Imperii admodum large, & quoad Statum Ecclesiasticum Constitutionibus Imperialibus, & Canonicis Sanctionibus adhuc multo largius limitatum. Dum quoque §pho 10 hujus Cap. luculenter commonstratum est, Membra Status Ecclesiastici non tantum ut Ministros Sacrorum, & cultus Divini (a) sed insuper qua Personas contrahentes, & delinquentes (b), nec non earum possessiones tam mo — quam immobiliæ, redditus, & jura, quatenus illa ad honorem Dei, & actus Religionis, aut ad Sustainementum ministrorum Ecclesiæ destinata sunt, in dominio, & administratione Ecclesiæ existere, atque ideo quoad personas & res(c), nisi peculiaris personæ, aut rei respectus (d) aliud evincit, authoritati, & Jurisdictioni Ecclesiasticæ hætenus indubitanter subfuisse (e). Si itaque lege, praxi, & experientia a Sæculis observata in Germania Ordinarii super Abbates, & Conventuales Monasteriorum Judices proprios egerunt, eorum actiones in bono, & malo,

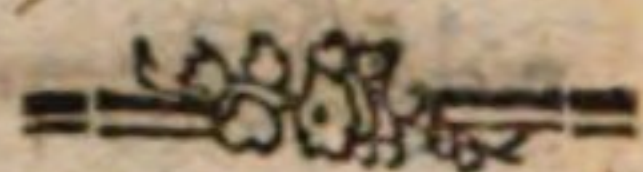
(a) Sub hoc respectu Status Ecclesiasticus jure Divino est exemptus a Potestate Sæculari Luc. 10 & 16. Trid. Sess. 23. de Sacram. Ord. Can. 6. (b) Vid. § 10. hujus Cap. (c) Cap. nimis 30 de jurej. (d) Moser Von der Reichs-städtischen Regimente-Verfassung P. 241. Schmitt L. cit. §. 306. (e) Idem L. cit. §. 295 & seq.

malo, justo, & iniquo ponderarunt; quæstiones juris super bona foundationis, & dotationis in petitorio, & possessorio inter partes controversas (f) deciderunt; circumstantiis postulantibus (g) Officiales Monasteriales in administrandis prædiis, & proventibus, & pro re nata universam æconomiam constituerunt; & quodsi Ordinarii gravia hæc, & insignia negotia jure per Leges, & Canones ipsis dato subierunt, qua sana ratione super puncta mere provisoria, & domestica in se levissima Summo Metropolitæ in causa Metropolitana quæstio Status fieri poterit?

injustum est judicium ejus, qui hos Canones obsoletos, & mutatos ait, ad tollendum vel unicum consensus Summi Pontificis, prout Leges Imperii verbotenus commonent (h) præprimis necessarius est, Sed ubi legitur ille? imo Si hic ipse subintraret, & Imperatori ut in temporalibus Personarum Sæcularium, ita & Ecclesiasticarum, & Monasteriorum temporalitate Summa jurisdictio vere competeret; hoc non obstante illud assertum super læsa auctoritate Cæsarea ex integro evanescit cuilibet; Si recogitatur, quid Visitatio in negotio suscepto intenderit, quidve ultimato egerit; intendit vero illa Abbatem, & Relligiosos in querelis mutuo audire, reos canonice corrigere, cultum Dei, concordiam, & monasterium solide restaurare, & pro obtinendo hoc scopo æconomiam claustralem; quatenus illa ab Abbate hætenus instructa, vel potius neglecta est, inspicere, & Domui relligiosæ, in quantum opus est, de norma domestica consulere, & inde quid mali intentum est? Cum hoc omne muneri Episcopali proprium, Sacris, & profanis Constitutionibus, atque ipsa Capitulatione Cæsarea art. 14. noviter restabilitum sit? Et quid de querelis, & defectibus sancitum est? Visitatio videns Abbatem in distribuendis officiis claustralibus minus, vel nimis paternum, in tractandis monasterii negotiis virorum expertorum consilio, ut moris est, non utentem, *distribuit illa ipsa pro qualitate Subjectorum munia claustralia ex*
E 2 *æquo,*

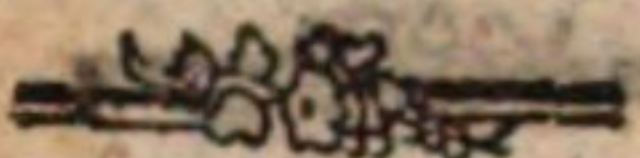
(f) Greneck Exam. jur. Canon. Lib. II Tit. 2. §. 37. de for. compet. Pichl. L. c. N. 23. Schmitt L. c. §. 297 & 98. (g) Casu, quo Abbas negligens, vel monasterium Abbate destitutum est, Episcopis hæc potestas vi officii competit L. 40. Cod. de Epis. & Cler. (h) R. J. Nov. §. 164. Cap. Czf. §. 14.

æquo, & merito, Consilium Seniorum pro Monasterio viduato in super Statuendo (i). Audiens excessivas Abbatis, & Monachorum peregrinationes, processus præcipitatos, pecunias oscitanter cum periculo, & damno mutuo datas, & acceptas; exstrukciones, & reparationes domuum minus necessarias, obviavit momentosis his abusibus præcepto negativo, *ne fiant, nisi consultissime*. Notans Redituum Ecclesiasticorum renovationes longo tempore omis-
sas, Manualia, ex quibus computus annuus sistitur, in acceptis, & datis inordinata; ad tollendos hos defectus præcipit Commissio *tempestivas censuum renovationes, Statusque tum mensales, tum annuos sedulo erigendos*, & dum Directio, & Jurisdictio Episcopalis in Spirituali, & temporali, a Sacris, & Relligiosis Domibus ab earum primordio usque ad hunc diem integerrime recognita est; Episcopi ex Præscripto Conc. Trid. Sess. 22. de Reform. C. 8 & 9. harum Domuum nati sunt Visitatores, & legitimi Rationum monasterialium Revisores, atque, licet Visitatio Metropolitana super universum temporale ex jure tum promulgato, tum observantiali cum plena potestate cognoscere, omnesque monasteriorum Officiatos Sæculares quoad Personas, munia, & functiones, eos pro re nata instituendo, & destituendo, nec non Claustrorum prædia, prout illa administrata, culta, & in proventibus aucta sunt, aliamque quamcunque temporalitatis speciem pro arbitrio examinare, & dijudicare potuerit, illa tamen in toto Visitationis negotio, quidquid temporalitatem sapiit, neutiquam, sed oculo plane immoto præcise frugalitatem claustralem, præcipue vero Oeconomiam, quatenus hæc in communi muneris Abbatialis, & quatenus hæc ipsa ab Abbate Anselmo in specie instructa, per Conventuales subalternim directa (k), & in usu reddituum parce, ac relligiose

(i) Constitutio hujusce Consilii in cænobiis est usualis, laudabilis, & necessaria.

(k) Prout Visitatio Decreto speciali 14 & ultimo *inspectionem, & directionem economiæ* relative ad culturam agrorum P. P. Bedæ Dilg. Joachimo Emig. & Georgio Betz transtulit, & hos Relligiosos super hoc objecto in Scriptis instruxit, ob quam datam instructionem, eoquod illa *Bem saen, ernden, dreschen, aufspeicheren* &c. loquitur, & Visitatores tempore præsentis in loco Swarzach ad Villas monasteriales hic & inde situatas se contulerunt, P. Anselmus in se-
nen

giose observata est, solummodo respexit; dumque ex his observatis id, quod statui religioso decorum, salutare, & necessarium est, promovit, & in secessu id, quod Cæsari pro extremo non quidem actuali, sed possibili casu competere posset, ab eo, quod Status Ecclesiastici actu est, sollicitè separavit, & jus suum cuique in summo custodivit, & salvum reliquit, quid temerarii, quidve injusti, vel præsumptiosi a Visitatoribus inde commissum est, vel committi potuit?

nen anmerkungen über das Er; B. M. Rec. Prom. §. 32. immixtionem in temporalibus directo factam alta voce decantat; sed siste Viator, & contemplare, quid actum sit? Si inspectio culinæ, cellæ, & granarii officia vere claustralia domestica sunt, licet fructus & vina in se res temporariæ, & illa quandoque satis amplè, & dispersim colligenda sint, cur *directiva* culturæ agrorum sollicitudo ad Sustentationem Religiosorum tantopere necessaria hujus classis non erit? quæ dispar ratio convincens dabitur? Cur, si Metropolita Domum religiosam ab Abbate in Spiritualibus, disciplinaribus, claustralibus, & provisionibus domesticis, neglectam, & hunc ut deponendum invenit, huic Domui, & Communitati religiosæ juridice pluries minorenni de domesticis Inspectoribus providere, hos, ut sciant, quomodo agant, de modo instruere, & munus Abbatiale authoritative supplere non poterit? & Cur Visitatores Villas abbatiales salvo jure ejusculunque adire, easque inspicere, Hique super Rationes exhibitas monita, & modum, quo pro futuro census als Bann, Beeth, und Baaggelder &c. ad computos ferri debeant, dare non poterunt?

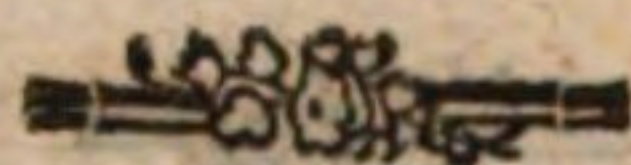
§. XIII.

Neque in Præjudiciis, & Observantia inde oriunda Exabbas sibi subsidium accersit; vel enim sermo est de præjudiciis Cameralibus, aut aliis in communi. Ad illa requiruntur Consultationes, & decisiones totius Pleni Cameralis (a), & quæstiones juris ab intrinseco dubiosæ (b). Verum ubi, quo anno, & die super hoc punctum legibus certum hujusmodi deliberatio habita est, aut haberi potuit? Ad hæc numerandi sunt plures non promiscui, &

E 3

qua-

(a) Decker. ind. ad Blumm. Tit. 2. N. 24. Ludolph jus Cam. Sect. 2. §. 3. N. 13. (b) Rec. Imp. 1570. §. 77.

qualescunque, sed vere uniformes, & recte qualificati (c) actus Visitationis, qui, postquam a Foro Ecclesiastico super Abbantias, quæ Status Imperii non sunt, & earum Personas, defectus, & œconomiam instructi fuerant, a Tribunalibus Imperii ipso facto suspensi, & annullati, atque ab Ordinariis, Metropolitibus, & Sede Pontificia bona voluntate tolerati sunt. Sed quando prodierunt hi in hac qualitate? duodecim casus, quos P. Anselmus in seinen Anmerkungen über das Rec. Promemoria laboriose congerit, & §. 31. a N. 1. usque 12. ambitiose recenset, sunt ad rem impertinentes, & a substrato casu, ut ex sequenti patebit, in totum diversi. Quæ æqualitas casus

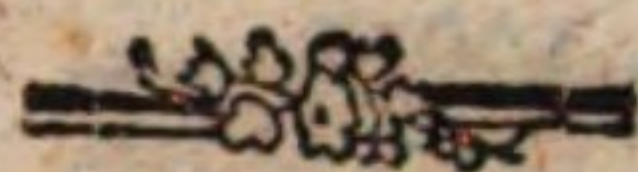
imi cum præsentem: ibi, ut colligitur, Priorissa via facti deposita, & ad ductum juris cum causæ cognitione mediis literis informatorialibus a Camera restituta. Hic Abbas prævia causæ instructione a Judicio Metropolitico iustis de causis depositus, & Informatorialibus non petitis a Camera de plano restitutus. Quid servit

ad 2. Bulla illa Pontificia a Philippo quondam Marchione Badensi Sæculo XVI. super Abbatiam Swarzacensem extracta, dum illi exceptio sub- & obreptionis aperte obstitit, & inde ex universalibus juris principiis, & ipsa mente summi Pontificis ipso jure, & facto invalida est. Quæ sequela est ex casibus

3. 4. 5. 6 & 11. eoquod Abbatia illic adducta qua Status Imperii ex nexu intimiore cum Imperatore jure prædistingto, & singulari fruuntur (d). Quæ paritas Visitationis Moguntinæ cum Colonienfibus

ad Nros 7 & 9, dum illa in cognitione Spiritualium, & œconomia, in quantum hæc ab Abbate neglecta, & claustraliter observanda est, se restrictive detinuit, & in universum temporale, se non immiscuit (e), hæc vero omnem temporalitatem in toto com-

(c) Vid. Sphus 5. Cap. II. (d) Moser. Persönl. staatsrecht der Teütschen Reichsständen. (e) Vid. Conclusa Visitationis tam generalia, quam specialia im Erzb. M. Recurs Prom. in adjto N. 31 & 32.

complexu indistincte tetigerunt, & pro iis administrandis Oeconomos Sæculares publice constituerunt. Inspiciat

ad 8. Magistratus Coloniensis annuos computos personarum, quas ipse prædiis, & redditibus Ecclesiasticis præfecit, & excludat a coinfectione Ordinarium, uti ex jure Superioritatis territorialis, foundationis, patronatus, aliove pacto tacito vel expresse non raro evenit, quæ vero conclusio ab hoc ad casum quæstionis? Cui neque exæquatus est

ad 10. Actus Visitationis Herbipolensis in Monasterio Schœnthal, in illo solum disciplinare, & Structura œconomix erat unicus labor Commissionis; in hoc Temporalitas, & Oeconomicum erat negotium principale simul, ac ob instantem, & avertendum tumultum publicum inter Relligiosos, & Sæculares interpositio auctoritatis Imperatoriæ summe necessaria; quin imo, Si citra rei veritatem amborum casuum plena paritas supponeretur; Sic Schoentalensis esset primus, & Swarzacensis secundus, primus ut unicus notorie non creat consuetudinem legalem, & secundus, eoquod hic sub firma spe reformationis ad Imperatorem, & Proceres Imperii delatus, & solenniter contradictus est, Observantiæ directo repugnat. Si præterea docente R. J. Nov. §. 164. & Capitulatione Cæsarea Art. 14. Sedes Romana Jurisdictioni in Spiritualibus, & Temporalibus ex antiquo acquisitæ strenuo infistit. Prout ipsissimus Casus

12. in denen Püngelmmischen Anmerkungen über das Ergb. M. Recurs Promemoria hanc mentem Pontificiam pag. 53 in bonis temporalibus extinctæ Societatis Jesu in recenti exhibet, atque in conflictu Jurisdictionis Ecclesiasticæ, & sæcularis mandativa unius Partis auctoritas locum non habet, sed inter Statum Ecclesiasticum, & Profanum res amicabili compositione (f) dirimenda venit, &

(f) Vid. Cap. Nov. Josephi II art. 14. §. 4. wollen Kayserliche Majestät daran seyn, daß die Causæ Sæculares ab Ecclesiasticis rechtlich distinguiret, auch die darunter Vorkommende zweifelhafte fälle durch gütliche mit dem päpstlichen Stuhl Vorneh-

& quamdiu hæc subsecuta non est, Sanctiones Canonicae a tot Imperatoribus stabilitæ pleno vigore persistunt, sic apodicticum est, Visitationem Metropolitanam Moguntinam super universum temporale jure scripto, & consuetudinario ordinare quidem potuisse, ex eo autem, quod ab omni temporali tum abstinendum judicaverit, intento Augustissimi, & Edicto Moguntino anno 1769 occasione Tractatus Card. Bellarmini de Potestate Summi Pontificis in temporalia publicato se satis constanter conformasse.

Vornehmender Handlung, und Vergleich erlediget, fort der geist- und weltlichen Obrigkeit einer jeden ihr recht, und judicatur ohngestört gelassen werden möge.

§. XIV.

Temporalitate ita deducta ad depositionem Abbatis ab officio, & dignitate: *utrum hæc a Curia Metropolitana jure decreta sit, jam transeo.* Media impugnationis Exabbas laudat sequentia:

1mo asserit Pronuntiatum Ordinarii de anno 1775 16 Sept. esse ordinatum disciplinare (a) & idcirco ex præscripto Conc. Trid. Sess. 13. C. 1. Sess. 24. Cap. 10. de reform. in via querelæ, & appellationis ad Metropolim non devolubile. Causa Romam delata sustinet

2do se a defectibus annorum 1761 usque 1770 Summo Sedis Romanæ judicio dudum (b), imo penes retroitum P. P. Keim, & Dilg in monasterium, qui anno 1773 contigit,

3tio iterato ab illis, & adhuc ulterioribus, siqui fortassis intervenierint, usque ad annum 1773 a Metropolitanano ipso ex abolitionis pacto absolutum (c). Igitur ex situ Causæ ad justificandam remotionem neutiquam antiquatæ prædictorum annorum omissiones, & Commissiones Sententia, & pacto remissæ, sed

4to

(a) unstatthastigkeit §. 32. (b) Loc. cit. §. 22. Bepl. 12. (c) L. cit. §. 23.

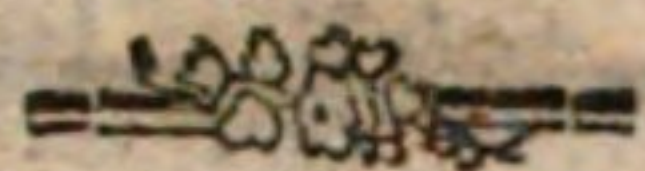
4to recentiores negligentiae, & inculpationes, quæ in annis 73. 74 & 75 acciderunt, quæque anno 1775 objecta Visitationis Argentinensis, & exposit gravamina Appellationis extiterunt, solummodo allegari possent. Cui asserto Suffragaretur

5to ipse Metropolitae, eoquod, postquam anno 1774. 22. Aug. continuatio discordiarum, atque adeo conspiratio P. P. Bedæ, & Pauli cum Domo Badensi in præjudicium Abbatiae ab ipso Ordinario per Literas insinuata est, in Responsoriiis 27 Nov. e. a. datis in verbis: „Wir finden aber zwischen beyden keine andere
„ Verbindung, als daß die nemliche Relligiosen des Kloster Schwar-
„ zach, welche vorhin bey unserem General Vicariat mit ihrem Præ-
„ laten in Streit befangen gewesen, sich jetzt als Werkzeuge des zu-
„ dringlichen Verfahrens gebrauchen lassen.“ nullam Connexionem hujusce facti cum priori (d) candide dixerit, ac in subsequenti: Was nun zuvorderist den betrag der Schwarzsacher Relligiosen betrifft, müssen wir Ewer Liebden eigener Einsicht, und Entschliesung billig überlassen &c. hocce imputatum Relligiosorum cognitioni, & decisioni Ordinarii reliquerit. Processus appellationis ex indole se extenderet

6to nullatenus ultra actitata primæ Instantiæ. Visitatio Metropolitica reciperet insuper

7mo ex consensu Ordinarii, quatenus datus est (e), suam existentiam, dumque hic in declaratione Argentinensi (f), ad verba: *pour en maintenir tous le articles relatifs aux objets actuels de discussion, & de plaintes &c.* ad Articulos solum actu litigiosos se restrinxit; sic Visitatores in dignoscendis excessibus ultra 1773, & id, quod in Actis 1775 contentum est (g), procedi non potuissent. Ad privationem Abbatis a dignitate supponerentur

(d) L. cit. §. 31. Beyl. 18. (e) Concil. Trident. Sess. 24. C. 3. de Reform.
(f) Erj B. M. Recurs Prom. §. 34. Beyl. 22. (g) unstatth. §. 41.

8vo Defectus graves, notabiles, & ad hanc pœnam qualificati, ac

9no plene probati. Necesse ulterius foret, ut ipse privandus

10mo sit satis, & quidem in prima Instantia auditus, & inculpatus

11mo in punctis non temporale, sed solum Spirituale concernentibus. Præstabilitis his omnibus ipsam rem denique ultimo, &

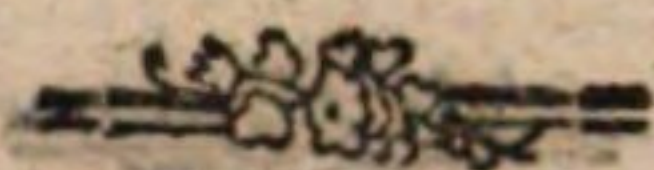
12mo Compleret consensus Augustissimi (h), qui vero cum reliquis prærequisitis hic, & consecutive jus depositionis deficeret. Sed quid operantur omnia hæc argumenta contra veritatem in facto allata; Det, & adimat

ad 1um ex adjto sub Lit. R. in denen Anmerkungen über das Erz. Mainzische Recurs Prom. Abbas paterne, & æque (i) comparatus erga suos Officia claustralia pro arbitrio. Habeat eodem loco, & adjto sub Lit. 5. Visitatio Ordinis ex Statuto Congreg. Bened. Argentinensis causa cognita jus transplantandi Religiosos ad tempus in alia monasteria. Cesset, prout rationi satis consentaneum est, ex præscripto Conc. Trid. in Normis disciplinaribus, & Statutis claustralibus, quin imo in pœnis a Judice Ecclesiastico cum debita inspectione, discussione, & moderatione dictatis provocatio ad Judicem superiorem. Sint, & fiant hæc omnia, quid vero hæc ad præsens? Hic Conventualibus bene meritis adempta sunt Officia claustralia ex rancore (k). Hic Religiosi, quin auditi, multominus de excessu convicti fuerint, sunt a Visitatoribus Ordinis Authore Judicio Argentinensi censurati, & via facti ac scandaloso Abbatis artificio (l) a Domo Professionis ut publici ma-

(h) L. cit. (i) Discreta, & æqualis affectio erga omnes est ratio statuti. (k) Erz. M.

Recurs Prom. §. 8 und 9. Actenmäßiger unterricht pag. 1. usque 19.

(l) Vid. B. H. sub Nris 5 usque 9. loc. cit. ubi subscriptio Sententie relegatorie Abbatum Cong. Bened. Arg. falsificata, & idcirco ab Abbatibus in Schuttern, Gengenbach, ac Altorffensi Conventu revocata est.

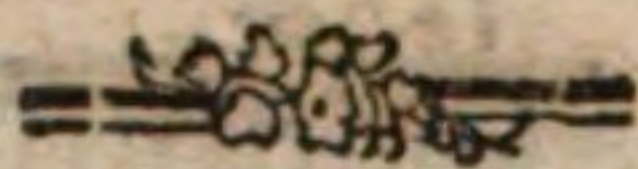
malefactores ad tempus, imo contra ipsa Statuta Congregationis (m) in perpetuum detrufi. Et cum tantam authoritatem, seu potius immanitatem solus Abbas Swarzacensis super suos Confratres; Monarcharum potentissimus autem illam super suos subditos infimos sibi non arroget; cumque inquisitus etiam, & delinquens quilibet, si super imputatum non auditus, & tamen condemnatus est, in Judiciis Imperii, licet ad hæc causæ criminales in regula non pertineant, ex R. Imp. de anno 1530 §. 95. de nullitate hac commissa juste conqueratur (n) penesque hunc casum ex principiis universalibus (o) Judicium superius ipso jure, & facto licite adeat. Cur Personæ relligiosæ per Abbatem, & Consistorium Ordinarium in pari contingentiâ constitutæ aditus ad Metropolim, & in casu violentæ turbationis, & expulsionis a Domo professionis, superquam jus fortissimum nacta est, Remedia possessoria denegentur? Quæ Justitia, quæ Oequalitas hæc foret! In Sententia Archiepiscopali 10 Aprilis 1766 inter PP. Keim, & Dilg ex una, & Abbates Cong. Bened. Argent. & in specie Abbatem in Swarzach altera parte lata est

ad 2dum præcise super spolio, & spoliatorum restitutione judicatum (p), & punctus excessuum, ac defectuum Abbatis, & Conventualium cum omni eo, quod desuper juris, & justitiæ, & Domui relligiosæ salutare est, futuræ Visitationi Metropoliticae locali ad inquirendum, decidendum, & regulandum expressis verbis reservatus (q). In puncto autem ad instruendum, & definierum a Judice inferiore adhuc reservato, in moribus corrigendis, & restaurandis quæ querela, & appellatio, quæ reformatio in appellatorio dabilis est? nonne hæc in his circumstantiis lege natura, & facto sunt impossibilia? nonne ipsi rationi contraria? & si Judex

F 2

Ro-

(m) Anmerkung über das Erb. M. Recurs Prom. Lit. S. item Actenmäßiger Unterricht pag. 91. (n) Ord. Cam. 1555. P. 2. Tit. 28. §. 5. in verbis. "Doch da
" sich jemand am Kammergericht beklagen würde, daß in peinlichen Sachen
" seye unerfodert, und ungehört, und also nichtiglich — — wieder ihn pro-
" cediret — — — alsdann soll der ansuchenden parthie dieser Nichtigkeit
" halber Ladung erkant werden. (o) Vid. Cap. 1. §. 8. (p) Erb. M.
Recurs Prom. adjto N. 11. (q) L. cit.

Romanus Metropolitice decretam inspectionem super excessus reformasset, & inculpato in antecessum absolvisset, nonne eo ipso negligentiae, & malitiae Protectorem egisset? quod cogitare temerarium, & graviter injuriosum esset. Cum insuper in causa spolii Appellatio non toleretur (r), & Congregatio Episcoporum & Regul. pro Germania Judex peregrinus, & incompetens (s), hujusque Sententia 24 Aprilis 1770 publicata ad falsa narrata, (t) proin sub- & obreptitiae, ac nulliter extracta sit, eaque ipsa in toto suo tenore punctum Visitationis ne remotissime tangat, multominus reformet (u). Cum ex eo quoque

ad 3tium, quod Metropolita, & Ordinarius anno 1773 duobus praedictis Patribus in monasterium redeuntibus, & Abbati sub spe successivae reconciliationis, & exin evitandae laboriosae Visitationis mutuam, & sinceram priorum oblivionem serio inculcarent (w); causa plene composita, vel pacto abolita sub nulla ratione (x) argui possit; sic elisa sunt haec tria effugia, & spe concordiae tenore des *Actenmäßigen Unterrichts*, §. 51. ex facto Abbatibus, & suorum exulata Conspectus Visitationis Metropoliticae

ad 4tum in ea amplitudine apertus, imo apertior remansit, uti ille anno 1766 tempore latae Sententiae extitit. Cui indubitatae veritati neutiquam obstat illa

ad

(r) Praecipue cum modus, quo Abbas ambos P. P. a Domo Professionis, & Patria proseripit, proditorius est, & secundum principia der Unstatth. §. 49. pro spolio qualificato ex ipsa mente Abbatis juste aspici possit. (s) R. I. N. §. 164. Recurs Prom. §. 10. vid. *Wiederlegung der anmerkungen über das Erzb. M. Recurs Prom.* §. 34. pag. 89. 90. (t) Recurs Prom. adjtis sub Nris 5. 6. 7. 8 & 9. *Vorangezogene Wiederlegung* §. 8. pag. 24 und 25. Item *Actenmäßiger Unterricht* §. 49. (u) Unstatth. adjto N. 12. (w) L. Cit. §. 23. N. 13 & 14. (x) Consulta praeteritorum oblivio non suborta est ex abolitione humillime rogata, & clementer impetrata, sed solum ex voto, & spe concordiae restaurandae, quae, dum fefellit, Visitationem bona mente delatam absolute necessariam effecit.

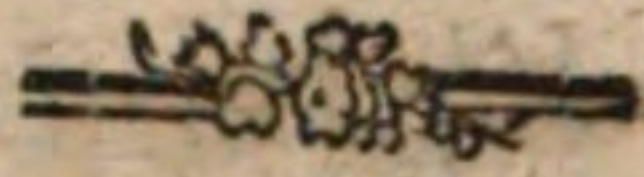

ad statum præmemorata declaratio Metropolitanæ; etenim ad quæstionem, prout ab Ordinario super facti narrationem propofita est, alia responsio subsequi non poterat. Et si Judices Sedis Argentinensis Missivæ Metropolitanæ sub Nro. 18. sogenanter unstatthastigkeit in specie ad verba: Was nun 2c. 2c. Ordinario linguæ Germanicæ impotenti probe, ut incubuit, tenorem integrum explicuissent, & hic in sequelam Præmoniti Archiepiscopalis das erforderliche mit mäsigung, und Vorsicht ordinasset, pro Judicibus primæ Instantiæ Viros impartiales, non recusatos selegisset, hique debito juris ordine justitiam æqua lance ponderassent, tunc Ordinarius mentem Metropolitanæ in literis clare indigitatam attigisset. Dum vero Abbas ab initio creationis suæ adversus P. P. Bedam, & Paulum anguem in sinu gessit, & eorum remotio a Conventu ipsi continuo in votis perstitit, nec non Congregatio Abbatum de Judicio Ordinarii hæc Abbatis suspiria ex unanimi tam firmiter sibi propria tenuerunt, ut anno 1763 illos ambos ad nudum, & solum illius petitum sine ulla prævia cognitione a monasterio tempore indefinito proscripserint (y), susceptam hanc mentem 1773 in ipso momento retroitus amborum P. P. in Abbatia (z), & post illum anno 1774 iterato aperte sibi pro semel, & semper firmam, & sanctam retinuerint (aa). Si illæ ipsæ Personæ anno 1775 contra eosdem prædictos, & sex ultiores Conventuales se ut Judices intruserunt (bb), vere ex eadem causa (cc), & eodem modo illegali

F 3

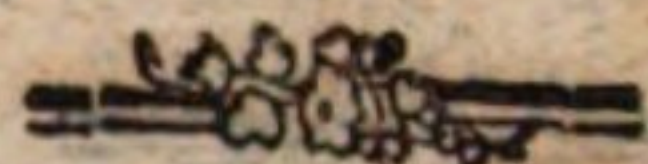
gali

(y) Rec. Prom. §. 8. Beylag sub N. 6 & 10. (z) Unstatthastigkeit §. 23. adjto sub N. 14. ubi dicitur: Da ihnen vermög einer von dem Promotore fiscali zu Strassburg eingegangener Versicherung noch dabey frey stehen solle --- ein anderes Kloster ihres Ordens zum unterhalt auszumehlen, oder mediante dispensatione ad Statum Clericalem überzutreten. quod sub Dato Jovis 9 Xb. 1773. denuo reassumptum, & ex historia, quam der Actenmäßige Unterricht §. 45. pag. 32. exhibet, iterato colligendum est. (aa) Unstatth. §. 31. Beyl. 18. ubi in serie rei, & missivarum induratus relegandi animus clare desumitur, & relegationis occasio in antecessum parata est. Item Rec. Prom. §. 28. (bb) Unstatth. §. 31. Beyl. N. 19. Actenmäßiger unterricht §. 62. 63. Rec. Prom. §. 27. 28 & 29. (cc) Relegabantur anno 1763 ut maximi pacis ofores, & occultis callidisque consiliis propriam vexantes Domum vid. Rec. Prom. §.

gali (dd) non solum Judicem, sedet reipsa Actorem constituerunt (ee), atque nec attenta litis pendentia in Judicio superiori, nec habita ratione ad repetitam provocationem, & perhorrescentiam judicialiter sæpe interpositam (ff) illos Relligiosos omnes inauditos, & non convictos ex causis imaginariis (gg), & irrationalibus (hh) pœnis vere injuriis affecerunt, & denuo tumultuarie a Domo Professionis & Patria ad tempus, & respective ad perpetuum relegarunt, & exin tale factum commiserunt, quod cum priore identicum est, & vindicativam priorum memoriam aperte præ

§. 8 & 9. Beyl. 5. Missiva ab Ordinario 22 Aug. 1774. ad Metropolitam data renuntiat perseverantiam discordiarum P. P. Pauli, & Bedæ, & positivum eorum influxum ad violentias Badenses Unstatth. §. 31. Beyl. 18. idem in effectu ait Sententia Argentinensis 16 Sept. 1774. publicata L. cit. Beyl. 19. (dd) Lata enim est Sententia tum prior, tum posterior condemnatis non auditis, causis non discursis a Judice recusato & via facti procedente Erj B. M. Rec. Prom. §. 9. Beyl. 5. 6. 7. 8. 9 & 10. Unstatth. §. 31. Beyl. 19. (ee) Callidus Abbas se fronti subduxit, & ex condicto causa industriæ, & præpotentiæ Promotoris fiscalis, qui rem Abbatis diu jam ferve de oravit, & Adjto sub N. 18. Erj B. M. Rec. Prom. specialiter recusatus fuit, commissa est. (ff) Rec. Prom. Beyl. 18 & 19. (gg) Adjto sub N. 18. sogenannten Unstatth. P. P. Beda, & Paulus describuntur ut efficax instrumentum facti Badensis, verum quia hoc oppido falsum est puduit Argentinenses, hoc imputatum 22 Aug. 1774 Metropolitæ temere renuntiatum, in Sententia anno 1775. publicata reassumere, illius loco adjto sub N. 19. loc. cit. eos renominando pacis, & concordie perturbatores, a disciplina monastica peregrinos, sub specie boni malum omne Monasterio inferentes, per promissiones officiorum alios ad suas parte trahentes, computationum, lusuum chartarum, & conspirationum foventes. Sed ubi est confessio, vel convictio? & quis præter Abbatem & ejus devotulos hæc fide dignus asserit? (hh) Ex duobus malis ratio, & prudentia dudum jam elegit minus, casu quo Conventualium nemo administrationem suscepisset, a Serenissimo Badensi irrequisito Conventu Sæcularis cum notabili Salario certe constitutus, & veluti non obstante imploratione in Camera Imperiali P. Beda per quinque annos, & si conflictus jurisdictionis inter Cameram, & Metropolitam non intervenisset, adhuc ultra, ita & Officiatus semel introductus fortassis per Sæcula imo in perpetuum tam onerose retentus fuisset, Viro cordato congrue recollecto sanum igitur judicium esto, quam speciem peccati Theologici aut Monasterialis P. Beda provisorie solum administrans commisit.

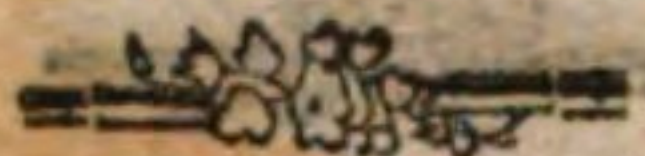

præ se fert; quodque non tam ex novo, quam ex eodem continuato gravamine altius, ac id de anno 1763 Metropolitæ assistentiam, & medelam reclamitat. Quodsi infimul

ad 6tum ab inferiore quocunque, potissimum autem a recusato, attentante, & de facto, & inde nulliter procedente Judice modus, & limites in cognoscendo superiori Instantiæ dari nequeunt; præter hæc

ad 7mum omnes inculpationes initiative ad acta datæ actuale obiectum inquisitionis sive ut cum Ordinario loquar: *des objets actuels de discussion, & de plaintes* persisterunt, hæcque expressio *relatifs aux objets actuels* vigore hujus, & sequentium non ut abusuum anteriorum, sed solum in summo ut novorum subsequen-
tium, & non connexorum restrictiva censi potest. Dum & Visitatoris monasterialis Munus primarium est, in Domo visitanda Cultum, & Honorem Dei, Disciplinam monasticam, Salutem Domus, Concordiam Superioris cum subalternis, & horum inter se ad normam justitiæ pro possibili restaurare, ex illo autem, quod in Actis Visitationis Argentinensis de anno 1775 in favorem unius, & odium alterius componi libuit, a Centro Justitiæ, & norma æqualitatis longe aberratur, & opus visibiliter claudicans, & imperfectum resultat. Si hoc consequens necessarium ipsi piæ menti Ordinarii directe repugnat, & quondam Eminentissimus Argentinensis senio, & defectibus naturalibus notorie consumptus personis Consistorialibus se totum quantum plene tradidit, & quamvis morum, & disciplinæ corruptela, & obdurata Abbatis negligentia in spiritualibus, & temporalibus Ordinario, & Consistorio nota, & delata, totique tractui late, & ample conspecta fuerit, damnosa hæc irregularitas, & quotidiana excessuum pluralitas tamen per multos annos sine verbali, & reali correctione, vel medela in Abbate conniventer indulta sunt (ii), & subintrantibus hisce circumstantiis irrequisito Ordinario jus visitandi ad Metropolitam

(ii) (Wiederlegung der Anmerkungen über das Erz. N. Recurs. Prom. pag. 81 & 82. item Actenmäßiger Unterricht fere per totum.

politam devolvitur (kk). Si ultra hæc discordiis anno 1775 re-
 fuscitatis Metropolita in missiva 8. Octob. 1777 ad Ordinarium
 data (ll) in passu: „Ich vermag nun Euer Liebden meine aufrich-
 „ tige gesiennungsart nicht deutlicher zu bewähren, als wenn ich Ihre
 „ freymütig eröffne, wie mir in hinsicht des ganzen zusammenhangs
 „ — — — kein anderes Mittel mehr übrig zu seyn scheine, die Abbt
 „ Schwarzach — — — zu retten, als die uneingestellte absendung
 „ einer Metropolitan Commission, welche den von beyden Theilen
 „ so vielfach erhobenen — — — Beschwerden auf den Grund sehe,
 „ und durch local Einsicht den ganzen streithandel zur unpartheischen
 „ definitiven erledigung vor- und zubereite.“ Visitationem genera-
 lem in suo complexu signanter commonstravit, & Ordinarius re-
 spondens (mm), nec annum 1773 ut terminum a quo, nec puncta
 suæ Visitationis de anno 1775 pro exclusiva discussionis materie
 posuit, prout in casu, si hoc intendisset, necessario debuisset; mul-
 tomagis intento Metropolitico sine ulla exemptione simpliciter
 accessit, per verba: *je compromette tout le sort de cette affaire jusqu'a*
decision definitive &c. Universam causam utut potuit, in manus
 Metropolitæ transtulit, & per mox subsequencia: *ma confiance*
en elle est entiere, & n'admet aucunes reserves &c. Idem iterato in
 fortiori seclusa omni reservatione confirmavit. Si denique ad-
 ductum horum a Visitatoribus Commissorium publicatum, prævio
 omnium consensu (nn) Cognitio in generali incepta, & sciente Or-
 dinario, ac in facie Exabbatis per plures menses punctatim in hoc
 conspectu peracta, & absoluta est, negotioque ita semel translato,
 & absoluto id, quod in favorem Exabbatis ab Ordinario 10 Jan.
 1779 erogatum est (oo), nullius effectus est. Sic consensus pro
 omni eventu, & superflue requisitus in Visitationem genera-
 lem expressus, tum tacitus est indubius, ac disquisitio, prout
 facta est, Judicio Metropolitico pleno jure competens, Dum
 ulterius

ad

(kk) Cap. 1. §. sane, & Cap. ult. de Cens. in 6to. (ll) Erzb. M. Recurs Prom.
 Beyl. 21. (mm) L. cit. Beyl. 22. item Actenmäßiger Unterricht pag. 104.
 item Wiederlegung der anmerkung über das Erzb. M. Rec. Prom. pag. 71.
 ulterius rem distincte illustrant. (nn) L. cit. §. 35 & 36. (oo) Unstatth.
 §. 33. Beyl. 21.

ad 8vum Officium Præpositi monasterialis Virum relligiosum, exemplarem, pacificum, æconomicum, erga Conventuales æqualiter beneficum, paternum, in monasterio assiduum, & animarum pastu zelosum expostulat, P. Anselmus vero in Substantialibus vitæ monasticæ articulis ex indurata consuetudine se gravissime vacillantem, in exteris assiduo circumvagum, Sollicitatorem litium in Camera per tres annos (pp) sumptuosissimum, foro, non choro inhiantem, suorum fautorem, aliorum vero osorem summe irrelligiosum, indiscretum, artificiosum, & frivole litigiosum exhibuit; dumque in Summario Superiorem Cultus Divini, & Status relligiosi plene incurium, directionis monasticæ ignarum, Domui relligiosæ in Spiritualibus, & temporalibus ex toto inutilem, & propter hos abusus certe graviores non per duos, vel tres annos, verum non obstante lite jam desuper mota per 18 annos singulari audacia continuatos, ejusque irregulare vitæ institutum, indiscretionem intolerabilem, fraudulentas machinationes, & astutias cuique viro, præcipue autem Relligioso, & Abbati indignas, & solum periculosis decoctoribus proprias se Præsulatus prorsus indignum reddidit (qq); hæcque imputata summe ponderosa

ad 9num non ex arbitrio, & sola voluntate actoris, prout penes P. P. Paulum, & Bedam (rr) contigit, sed ex ipsis Scripturis Anselminis Actisque publicis, & judicialibus omni fide dignis, & elogio Visitatorum desumpta, (ss) atque adeo, cum ex incorrigibili Abbatis passione excessiva monachorum libertas, disciplinæ monasticæ contemptus, perniciofa litigandi cupido, scandalosa fautorum conniventia, aliorum vero insana persecutio, nec non irrationalis reddituum monasterialium dispersio ab Alsatia usque ad interiora Germaniæ innotuerint, ex ipsa publica notorietate extra omne dubium posita sunt. Quilibet insuper

ad

(pp) Erzb. M. Recurs Prom. §. 39. Unstatth. §. 24. (qq) Erzb. M. Recurs Prom. §. 39. Wiederlegung pag. 80. (rr) Rec. Prom. Beylag sub N. 17. (ss) Wiederlegung pag. 80 & 81.

ad 10mum præprimis autem Exabbas remissa omni acceleratione longo tempore cum summa legalitate (tt) ad Protocollum de die in diem, pagina ad paginam in minutissimis punctis defensivis a Commissariis Metropolitici paratissime auditus, & crebro reauditus est (uu), ipseque juri primæ Instantiæ, siquod habuit (ww) ex multiplici capite renuntiavit (xx). Inspectio in temporalibus denique

ad 11mum, quatenus Visitatio Archi-Episcopalis illam subiit, ex prioribus (yy) abunde justificata est. Ita obmotis his omnibus, in quantum opus est, resolutis

ad 12mum, Num propter hos defectus in spiritualibus, & æconomico-clastralibus Abbas a Potestate Ecclesiastica ab officio, & dignitate iuste, & competenter removeri potuerit, §pho mox subsequente restat examinandum.

(tt) L. cit. pag. 80 usque 82. (uu) Rec. Prom. §. 30 & 38. Unstatth. §. 33.

(ww) Eoquod Metropolita qua Judex appellationis pro re nata hoc jure uti potest; Cap. 1. §. Sane de Cens. in 6to. (xx) Exceptio primæ Instantiæ est dilatoria, & ab initio causæ opponenda, Abbas vero hanc non opposui, quin imo huic expresse renuntiavit Rec. Prom. §. 36. (zz) Vid. §phus 10 & sequens hujus Capituli.

§. XV.

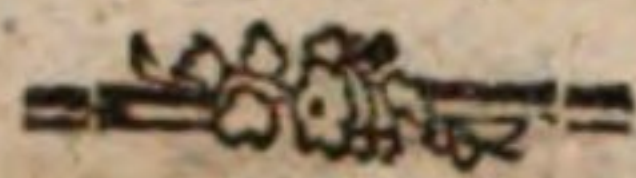
Ex Imperii immediato Abbatia Swarzacensis Statu, quem Literæ Frid. III. Imperatoris anno 1473 Corolo Marchioni datæ (a), & Sententiæ Camerales de annis 1578 (b), & 1726 (c) referre dicuntur, atque ex Præjudiciis, quæ in denen anmerckungen über das

(a) Beylaag sub N. 3. sogenanter Unstatthastigkeit. (b) sub N. 5. loc. cit. (c) Beylaag N. 8. L. cit.

das Erzb. M. Recurs Prom. §. 31. Pag. 49 usque 52. & §. 13. hujus Capitis repetita leguntur, Exabbas suam depositionem a Metropolitano decretam brevi manu in totum annullare contendit. Ast si allegatum Documentum Fridericianum, veritate ejus supposita, immedietatem Abbatiae solum incidenter (d), Sententiae Camerales vero hunc statum nullo verbo renuntiant, nec rebus sic stantibus salva justitia renuntiare possunt (e); quin imo Domus Badensis mediante Mandato Camerali de non turbando in possessione notoria Superioritatis territorialis S. C. nach inhalt der so genannten Unstatthaftigkeit §. 14. anno 1721 firmata est, & quamvis Abbatia anno 1726, & sequenti tempore plus, quam per dimidium Sæculum hanc Provisionem Cameralem satis circumspetuose decretam omni arte, & studio impugnarit, eaque ut revocetur, tenacissime rogarit; illa tamen, nihilo reputato, usque huc in pleno vigore perstitit, & ideo, veluti Monasterium Swarzacense a Camera ante 60 annos pro mediato habitum, ita & modo, nisi Illustrissima hæc Curia judicialis sibi contradicere vellet, ab illa pro tali, & a quocunque alio in dubio habendum, & in hoc tramite dijudicandum est. Hoc punctum ad hæc inter Episcopatum Spirensen, Domum Badensem, & Abbatiam a duobus jam Sæculis ex Argumentis satis ponderosis disceptatum est (f), & fortassis adhuc in plura Sæcula disceptabitur; ex illo ipso insuper, quod Abbatia Swarzacensis Episcopum Spirensen ut Dominum directum respiciat, & pro Sessione in Comitibus, quæ Abbatum immediatorum character est, nullibi conquiverit (g), Legesque Imperii, & Interpretes Juris publi-

G 2

- (d) Expressio enim obvenit tantum discursive, & enuntiative in literis vid. Beyl. N. 3. (e) Legantur Sententiae Loc. cit. & quomodo prudenter hoc Camera asserere posset, cum hoc crinomenon punctum quæstionis sit, quod a Sæculis obiectum litis, & adhuc decidendum est. (f) Unstatthaftigkeit §. 9. item §. 6. hujus Cap. (g) Nec Constitutioni 10 Circulorum, nec Matriculæ Imperii de anno 1521 inscripta est Abbatia Swarzacensis, nec unquam inscribi prætendit, ut Schuttern, & Gengenbach, cum quibus stante indubia immedietate certe æmula fuisset.

publici (h) Abbantias immediatas, quæ Status Imperii non sunt, penitus ignorent, testimonium publicum, & stigma fortissimum adversus Immedietatem illa in fronte gerit; etiam casu, quo hæc evicta est, Abbas in Swarzach propterea qualitate Comitiali, intuitu cujus Augustissimus super Abbates Imperii officio, & dignitate suspendendos, vel deponendos sibi coinsectionem, & simultaneam cognitionem reservat (i), nondum a longinquo imbutus est; Si insimul reconsideratur, quod omnibus, & singulis Ordinariis in Abbatiis, & Ecclesiis Diæcesanis secundum verba Cap. 16. de offic. jud. ord. subjectio, & reverentia, institutio, & destitutio, correctio & reformatio competat, atque hoc Jus Episcopale tenore §phi 10, & 13 hujus Cap. scientibus, volentibus, imo jubentibus Imperatoribus a primæva Abbatiarum in Germania origine super omnes, & singulos Ecclesiarum Priores tum mediatos, tum immediatos, seu Status Imperii indistinctim viguerit (k), ipsissimique adeo casus,

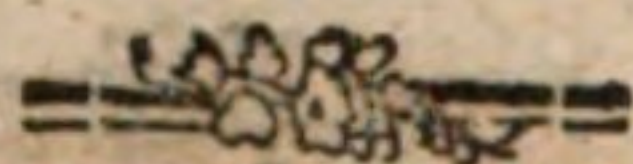
(h) Masc. princip. jar. pub. pag. 278. Schmaus Comp. jur. publ. Cap. 15: Von unmittelbaren Gliedern des Reichs, die keine Reichsstände sind, ubi §. 6. immediata Imperii oppida adeo nominatenus, Abbatiam hujus indolis vero nullam recenset. (i) Unstatth. §. 30. In Sachen Salmünster heisset es im Reichs-Hof-Rathß Concluso vom 3ten Julius 1761 also: „ Es „ gereicht zum handgreiflichen abbruch des H. R. Reichs Hoheit -- „ daß „ einiger Ordens Commissarius ohne Beyseyn, und zuthun eines Kayserl. „ Commissarius NB. gegen einen Reichsstande mit special inquisition zu werck schreite. „ Anno 1781 in Betref der frau Abtissin zu Burscheid simile occurrit hujus tenoris: „ Nachdem aber mit den Reichs-satzungen „ nicht zu vereinbaren seye, daß von der geistlichen Obrigkeit ohne beyseyn, „ und zuthun eines Kayserl. Commissarius gegen einen Reichsstand mit „ special visitationen fürgegangen. „ Vid. Anmerkung über das Erzb. M. Rec. Prom. §. 31. Ratio Imperatoris, cur super hos cognitionem præ-tendit, se fundat in qualitate Comitiali, quæ penes Abbatem in Swarzach deficit. (k) Per 6. 7. & plura Sæcula ita observatum, & casus Fuldenfis de anno 1602 est primus, ubi dubium obmotum est. Anmerkung über das Erzb. M. Recus Promemoria §. 31.

fus, quos Exabbas ad suum intentum caro labore congeri jussit (l),
 ultra Sæculum XVI non prodeant (m), & clare commonstrent,
 quod Episcopus Herbipolensis ad ductum hujusce juris, & facul-
 tatis antiquissimæ anno 1602 Balthasarem Abbatem Fuldensem indu-
 bitatum Imperii Statum Abbatiali dignitate privarit, in annis 1650
 1736 1761 & 1781 pro visitandis Imperii Abbatiis Reichenau, Cor-
 neli-Münster, Salmansweiler, und Burscheid sub indultu Ordina-
 riorum Commissarii præcise Ecclesiastici, & quidem ejusdem Ordi-
 nis dati, & ab his monasteriorum situs tum in spiritualibus, tum
 temporalibus inspecti; & exigente justitia pænæ suspensionis, &
 depositionis adeo decretæ sint. Dum Archiepiscopus Colonienfis
 itidem hac nostra ætate ex iisdem principiis anno 1770 Collegiatam
 ad S. Michaellem in Weidenbach, Episcopus Monasteriensis anno
 1771 Monasterium Uibermasser, & Herbipolensis anno 1773 Abba-
 tem in Schœnthal exclusive visitarunt, spirituale, & temporale
 inspexerunt, & super Personas Superiorum censuram suspensionis,
 & depositionis actu publicarunt. Cum quoque per hoc, quod Judi-
 cia Imperii quoad eosdem casus memoratos successive in mentem
 contrariam abeant, & adversus Episcopos, & Archi-Episcopos ju-
 ri antiquo insistentes mandatis inhibitoriis procedant, Lex, & sanc-
 tio Ecclesiastica ipso facto non ut abrogata censenda, sed, quous-
 que Compositio ad normam legis publicæ non subsecuta est (n),
 illi juste insisti possit, & debeat. Quodsi præterea Casus Swarza-
 censis in se ita est situatus, ut cum illis, ex quibus P. Anselmus
 præjudicia accersit, nec paritatem rationis, nec objecti contineat
 (o), ideoque ab illis ad hunc qua casum singularem, & vice versa
 ab hoc ad illos vere dispare non concludi, inhibitiōque in priori-
 bus justa, in posteriori vero iniqua esse possit, imo revera talis sit;
 Dum quoque res litigiosa nihilo magis dilucidatur, quam ex usu,
 & observantia legali, hancque respiciendo ex Actis constat, anno
 1572 Abbatem Bernardum I & anno 1643 Abbatem Jacobum (p)
 ex causa dilapidationis ab Ordinariatu sciente, & approbante Ca-

G 3

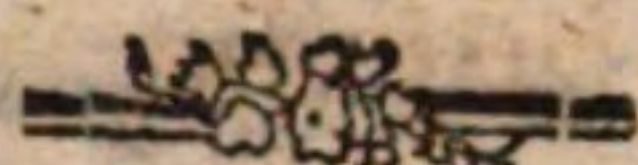
mera

(l) Loc. cit. (m) Eodem l. (n) R. J. N. §. 14. (o) §. 13. hujus Cap. (p) Erzb
 M. Rec. Prom. §. 65.

mera Imperiali (q) depositos, & noviter anno 1760 Abbati Bernardo II (r) ex imputata temporalium negligentia a Sede Argentinensi Coadjutorem datum, ac Ordinarium exinde inquirendo temporalia, & deponendo Abbates Swarzacenses in jure notorio, & possessione vel quasi crebrius constitutum, & nullibi turbatum esse; si itaque hoc jus Ecclesiasticum in Diœcesi Argentinensi in specie super Monasterium Swarzacense in plena meridie sæpius exercitatum est, & Visitatio Metropolitana, licet hunc tramitem publice paratum, & ab ipsa Camera agnitum firmiter tenere potuerit, tamen non attenta hac facultate ex Lege, & observantia sibi competente temporalitatem, & œconomiam extraclaustralem (s) in tota extensione exercendam declinavit (t), librosque Rationum non ex intento ambiendæ administrationis, verum ideo solitarie revidit, ut reditus ad Regulas Ordinis, ad intentionem foundationis, & exigentiam voti paupertatis pie, & relligiose videat impensos, vel non; Et si in hac parte abusus muneris abbatialis, & excessus contra Statuta claustralia, & disciplinaria se manifestarent, ac munia interna inter Conventuales debite distributa non essent, negligentia superioris ad præceptum Canonum ex officio suppleatur (u); si propterea Commissio arctissime in Spiritualibus se vere scrupulose detinuit, & ultra id, quod Oeconomix claustrali necessario annexum est, nec quoad unquem excessit; si P. Anselmus ob plurimos, eosque graves defectus (w) tam in spiritualibus, quam œconomicis, & claustralibus a Præfulatu motus est, hique excessus, prout Visitatio se desuper occupavit, five simul, five seorsim spectantur, Abbatis depositionem, quæ a barono Imperii ratione Causæ, processus, & pœna toto cælo adhuc notorie diversa est,

- (q) Unstatth. §. 30. & acta Cam. in Sachen Speyer und Schwarzach wieder Baden de anno 1585. (r) Rec. Prom. §. 66. (s) Cura, & cultura prædiorum, eorum fertilitates, & crescentiæ, personæ, a quibus, quomodo, & qua ratione temporale facundius administratur, & status temporalis melioretur, in quibus punctus administrationis subsistat, nullo modo, uti potuissent, attacta sunt. (t) Rec. Prom. Beyl. 31 & 32. ubi præter Spiritualia, & ad Summum claustrale œconomicum nihil legitur. (u) Totus Tit. Jur. Can. de suppl. Præl. neglig. (w) Rec. Prom. N. 32. Decret. I.

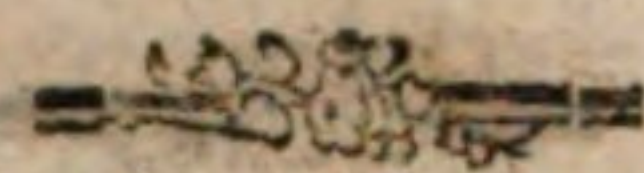
est, semper pro quocunque casu justificant, hæcque Censuræ Species Hyerarchiæ Ecclesiasticæ omni ævo propria, eaque Capitulatione Cæsarea §. 14. ab Imperatore in viridi ut talis agnita est, sic justa, & competens est depositio Abbatis Swarzacensis, justusque modus, quo illa contigit.

§. XVI.

Concludo proinde hoc tentamen pro Specimine academico a me selectum, & quemadmodum ex hisce prædeductis Camera Imperialis potestate sibi ab Augustissimo delegata pro præsentis in summum præjudicium Archi- & Episcopalis Jurisdictionis in Germania, imo in manifestum, & totale hujus antiquissimi Juris Ecclesiastici excidium usa, & illimitatim abusa est, & propterea, dum hoc factum menti Imperatoris, & Imperii directo repugnat, & concreditæ Jurisdictionis fines amplissime excedit, ex §pho 8. Cap. I. ex regulis universalibus pro justitia recursus Ratio

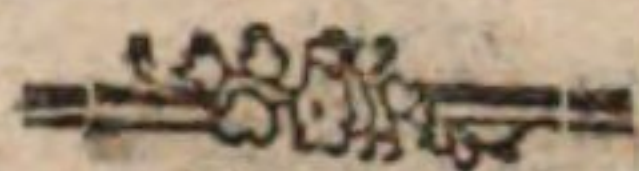
1ma, hæcque evidentissima, & ex eo, quo Jurisdictio Ecclesiastica, & Metropolitica in Actis, & Conventibus publicis tam crebro corroborata per inauditum hunc procedendi modum jam de plano perturbata est, & in inquirendo hoc factum injustificabile Status Ecclesiasticus personam Actoris, Senatus Cameralis vero personam Rei, & super hunc Imperator cum Statibus Judicem ordinarium agit, pro aditu Comitiali Ratio

2da apertissima, & summe naturalis; ex illo simul, quo Imperator Ecclesiæ Germanicæ, & consecutive Archi- & Episcoporum, eorumque Jurium Protector, & Conservator Supremus est, & in casu læsæ Jurisdictionis Ecclesiasticæ Archi- & Episcopis vi officii incumbit, Imperatorem pro justitia humillime implorare,

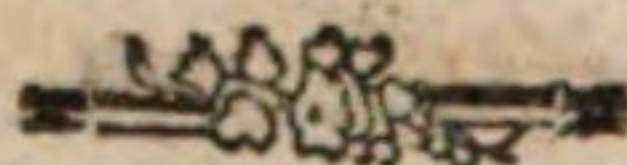
3tia, eaque in Recessu Imperii Novissimo §. 164 & Cap. Cæsarea §. 14 ex similitudine Casus illustrata Ratio se exhibet; dumque re in meritis Causæ amplius perpensa Eminentissimus, & Cellissimus Princeps Elector, & Archi Episcopus Moguntinus qua Metropolita Diæceseos Argentinenfis in monasterio Swarzacensi Judicem vere competentem egit, idque, quod statuit, cum summa iustitia, & potestate decrevit, & ordinavit, Camera Imperialis, vel potius Senatus Cameralis ad causam Schwarzach wieder Baden Constitutus econtra huic Cognitioni, & Ordinationi Metropoliticæ industria plane Singulari (a) modoque fere incredibile

(a) In ipso momento, quo Abbas de optato rei exitu desperans anno 1780 in Camera Imperiali querelas resumpsit, causa Mandati per Sæcula in pace dormiens flagrantissime revixit, & quasi a Metropolita pax publica fracta, factumque plus quam horribile commissum foret, in Hebdomada majore Feriarum paschali, imo ipso Sabatho Sancto Sessio conscripta, & quid in hac causa decernere, & agere convenit, æstuose consultatum est, nonne hoc Singulare, & nonne adhuc Singularius est? quod Senatus Cameralis Archi-Episcopum Moguntinum pro tuendis juribus Cæsareis, ut fas est, semper pronissimum ipso facto jurisdictionis cæsareæ Violatorem censuerit, & ut Metropolitam ab exercitio Jurisdictionis Metropoliticæ, & Electorem Moguntinum, & Marchionem Badensem a jure Revisionis in Cancellaria Moguntina interponendæ pro hoc casu sub colore juris & bello modo detrahat, Causæ Badensi ex solo arbitrio, & rei convenientia ut partem implicuerit, & non attento, quod qua Metropolita litem contestari non possit, & vi expressæ declarationis in adjto sub N. 25. Rec. Prom. id noluerit, ac litis interveniens ad hoc, ut talis sit, petitum juris adversus interventum formare debeat, hoc autem nullibi factum sit, & proin indoles interventionis ex toto deficiat, tamen violente, & irretortim in Actis Cameralibus, & Sententiis ut Pars interveniens circumductus, atque doctibus adjtis sub N. 26. 27. 28 & 29. Erb. M. Rec. Prom. in spatio quorundam mensium Paritoria plena cum Mandato de exequendo, & manutenendo adversus Metropolitam extracta fuerit; nonne hæc plane Singularissima sunt?

bili (b) & sine exemplo (c) se opposuit, & Abbatem Anselmum defectuum, & graviorum abusu in spiritualibus, & claustralibus reum, & depositionis pluries dignum adversus Judicatum Metropoliticum, quin Literæ informatoriæ (d) debite præpetitæ, quin Metro-

- (b) Cui Credibile est, quod Augustissimum Judicium Camerale in causa Ecclesiastica, & Metropolitana Judicem Superiorem affectaret, Archi-Episcopum Moguntinum inauditum condemnaret, in Spiritualibus inhibitoriales decerneret, Ordinarium a Subordinatione metropolitana eximeret, & rationes decidendi inter Subditos, & respective Judicem Inferiorem, & Superiorem ex ipso jure gentium, & reciproci quæreretur? ut tamen in præsentì contingit. Vid. Unstatthaf-
tigkeit pag. 55. Recurs Prom. Beylaag Nris 33 & 36. (c) Auctor der Abbtischen Anmerkungen über das Erb. M. Recurs Prom. congerit §. 35. pag. 59 und 60. varios casus, & exempla, quibus censuræ, & excommunicationes Episcoporum, Archi-Episcoporum, imo Summorum Pontificum ab Imperatoribus, & Imperio honoratæ non sunt; sint & acciderint illa: Sed quando? nunquid Si jura Cæsaris, & Imperii violata sunt; & Quæstio, an hoc vere factum sit, in antecessu circumspectuose cum plena causæ cognitione discussa, & ita in rei veritate inventa est. Quis vero discussit casum præsentem, & quis Electorem Moguntinum reum invenit, aut invenire potuit, dum desuper auditus non est, & id, quod egit, Cameræ ignotum fuit; ubi est exemplum simile! (d) In casu petitæ informationis Camera Imperialis inspexisset, an, & in quantum temporalitas a Visitatione attacta est. Vidisset illam cessione, quam Marchio Badensis officiose obtulit, nec in minimo usam esse, sed complexui Jurisdictionis Metropolitice Strenue institisse: Ex consequenti simul vidisset, a Visitatoribus Jurisdictionem Cæsaream, etiam ad Systema recentius caute observatam esse, & id, quod de interventione, cessione, & cæteris obmotum est, ex integro cessare. Quod vero Informatio petenda sit, exigit R. J. Nov. §. 105. Pütter. introd. in rem jud. Imp. §. 195. item in Versuch einiger näheren Erläuterung des Processes beyder Höchsten Reichs-Gerichten pag. 350 & 357. hujus exemplum exhibet selbst die Abbtische anmerkung über das Erb. M. Rec. Prom. §. 31. pag 51. In Sachen Kloster überwasser zu Münster gegen den Hrn. Bischofen daselbst, Item ex arg. Cap. Cæs. §. 14.

tropolita desuper auditus, aut prædictus Senatus ipsum audire, & de eo, quod vere actum est, edoctus esse voluerit, Mandato simpliciter paritorio, & pœnali protegit (e), ipsamque Jurisdictionem Ecclesiasticam, & Ordinata Archi Episcopalia in spiritualibus cum summa incompetentia (f) mandato a Sæculis, imo nunquam audito suspendit (g), & in totum evertit (h), atque hac de causa, quia ex multiplici capite luculenter contra ordinem juris nulliter processit, ex eodem §pho 8. Cap. I. ex principiis generalibus

4ta, & ex Capitulatione Caroli VI art. 16. §. 16. (i)

5ta Via ad Potestatem Legislativam satis distincte parata est. Si insuper propter Revisionem Rationum monasterialium, monitionem super illas, ac correctionem, ipsamque Jurisdictionem, & provisionem æconomicam Abbatiarum Statui Ecclesiastico de plano adimendam inter hunc, & statum profanum ex consuetudine necessario summus Jurisdictionis conflictus resultat, ad quem sopiendum uterque

(e) Erzb. M. Rec. Prom. Beylag Nris 26 und 27. (f) Immiscuit se Camera Imperialis spiritualibus, [disciplinaribus, & claustralibus] sciens hanc potestatem sibi nullibi datam, Judicemque Laicum in his eo gradu incompetentem, ut prorogatio lege impossibilis sit Cap. Si diligenti X. de for. compet. (g) Recurs Prom. Beylag sub Nro. 33. (h) Loc. cit. N. 36. (i) Ibi legitur: „Was einmal in unserem Reichs-Hof-Rath, oder Kammer-Gericht in Judicio contradictorio cum debita causæ cognitione ordentlich verhandelt, und geschlossen ist, dabey soll es -- Verbleiben, und nirgend anders, es seye dann durch den ordentlichen weeg der -- Revision, oder Supplication -- Von neuem in cognition gezogen werden.“ Sequela igitur ocularis est, contra Decreta a Camera, & Judicio Imperiali aulico Servato juris ordine concepta, querulantem Remedio Revisionis, & respective Supplicationis uti debere, adversus illa autem, quæ sine debita causæ cognitione, proinde nulliter data sunt, penes Potestatem Legislativam querelas juste moveri posse.

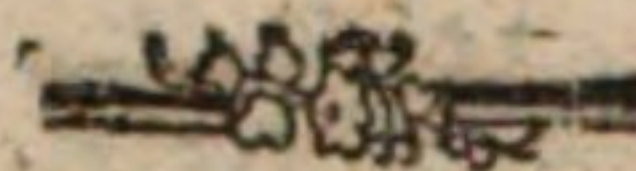
que Supremus Status utpote Interpres authenticus ex principiis iisdem universalibus (k), & expressa mente Imperatoris, & Procerum (l) adeundus, & sic

6ta ulteriusque ex eo, quod ex alieno hoc prætenso Episcopatus Argentinensis, & Archi-Episcopatus Moguntinensis neuti- quam soli exclusive tangantur, & restringantur, sed ipso facto omnes, & singuli Episcopi, & Archi-Episcopi Germaniæ jure omni Sæculo in generali iis proprio, & antiquissimo directe priventur, Status Hyerarchiæ Ecclesiasticæ in parte substantiali subvertatur, & Potestas Ecclesiastica antehac in cognoscendo, & censurando independens modo in veram subalternam, a Potestate temporali dependentem, & pedaneam transeat (m), & inde intolerabile præjudicium super omnes Ordinarios, Metropolitans, ipsamque Sedem Pontificiam redundet, ex vero reali, & summo gravamine communi (n)

H 2

7ma

(k) Vid. §. 6. Cap. II. Except. 1. (l) Cap. Cæs. §. 14. (m) Inveniat Ordinarius visitationem monasterii utilem, & ob avertendam animarum jacturam necessario sine mora suscipiendam, Secure negotium subire non posset, nisi præprimis Potestati Sæculari hoc renunciatum, & super quæstione, an, & quomodo, & de limitibus concertatum est, & si hoc præjudiciale cum notabili temporis tractu e medio sublatum, & Abbas muneris sui indignus repertus est, in censura decernenda propter quemcunque Abbatem a Statu Ecclesiastico Judiciis Imperii ex jure novissimo laboriosa relatio porrigenda, & in causis animarum, & monasterii salutem concernentibus approbatio per modum supplicantis subalterni certe cum notabili temporis lapsu expectanda foret. (n) Etenim non solum Sedes Argentinensis, & Moguntina Metropolis in jure gravatæ sunt, sed universum simul jus quoddam commune omnium Ordinariorum, & Metropolitans ipso facto violatur, in quo genuina gravaminis communis indoles subsistit, & ridiculosum illud in der Abbtentlichen Anmerckung über das Erzb. M. Recurs Prom. §. 36. memoratum gravamen commune plene refutatum est. Pütter, introd. in rem jud. Imp. §. 495. Pag. 346.

7ma §. 6. Cap. II memorata ad Summum Legislatorem recur-
rendi Ratio aperte subintrat. Dum denique vel una harum Causa-
rum cuilibet aditum ad Comitata parat, Cur hæ septem Causæ simul
concurrentes accessum non parabunt Statuum Imperii Primo Prin-
cipi Electori, & Archi-Episcopo Moguntino?

COROL.

COROLLARIA EX UNIVERSO JURE.

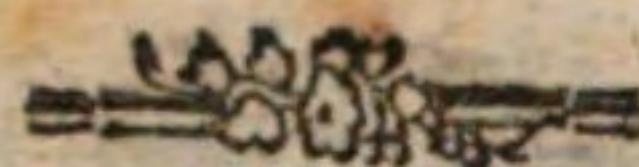
Ex Jure Naturæ.

- I. **F**undamentum felicitatis naturalis radicatur in observantia pacis in- & externæ.
- II. Pax externa læditur a Bellantibus ex prætenfa æquilibrii servandi, aut fidei propagandæ causa.
- III. Extrema necessitas Genti non dat jus in Solum pacatum, aut privato in bona alterius etiam innoxia utilitatis.
- IV. Armorum venditio, aut donatio facta uni ex Partibus Belligerantibus non fundat jus belli adversus donantem, aut vendentem.
- V. Exceptio vis, & metus non cadit supra pacem legitime constitutam.

Ex Jure Canonico.

- I. **D**omino Territoriali competit jus transplantandi Subditos, qui exercitium Religionis in anno normali non habuerunt.
- II. Protestatio Summi Pontificis contra P. W. justa est, suumque habet effectum, non tamen infringit obligationem pactitiam.
- III. Concordata Germaniæ vim pacti publici habent, inde Solus Pontifex illa nec interpretari, nec iis derogare potest.

IV.

IV. Pax Westphalica, æque ac Religiosa ex Capite vis, & metus impugnari nequit.

V. Publicatio Legum Ecclesiasticarum Romæ Solum facta, ut ut solennis sit, non sufficit ad obligationem in universa Ecclesia inducendam.

Ex Jure Publico.

I. Jus eligendi Imperatorem est penes Solos Electores Imperii, iisque etiam Solis competit jus, Capitulationem præscribendi.

II. Principibus Ecclesiasticis, & Sæcularibus competit Jurisdictio Ecclesiastica in Subditos Suos A. C. servatis tamen eorum principiis.

III. Princeps Imperii Simultaneum introducendo nil agit contra Leges Imperii.

IV. Potestas Vicariorum Imperii perfecte regulatur ex Salute Imperii.

V. Extrema neecessitas, Salutem Imperii periculo exponens, Imperatorem ab obligatione Capitulationis excusat.

Ex Jure Civili.

I. Quinque sunt tantum Species Juris in re.

II. Hinc Possessio ad Sextam illius speciem referenda non est.

III. Juramentum non firmat actum jure invalidum.

IV. Exceptio Moratorii etiam prodest Fidejussori.

V. Hypotheca legalis quandoque pro publica, quandoque pro privata habenda est.

VI. Princeps Privilegia pro arbitrio revocare nequit.

Ex

Ex Jure Feudali.

- I. **I**n Feudo pro hæredibus concessio soli masculi succedunt.
- II. Res in Feudum dari solita ad Ecclesiam reversa absque Solennitate Canonica ab Episcopo iterum in Feudum dari potest.

Ex Jure Camerali.

- I. **I**n Supremis Imperii Tribunalibus Judex est solus Imperator.
- II. In Causis Mandatorum cessant Austregæ tam legales, quam Conventionales.

Ex Jure Criminali.

- I. **F**ur furtum qualificatum prima vice committens vi Carolinæ Suspendendus.
 - II. Principi competit jus justa ex Causa aggratiandi.
-

Dürr, Franz Anton, / Reichert, Heinrich Joseph, / Alef, Johann Joseph,

Dissertatio Inauguralis Juridica De Recursu Comitiali, Quatenus Juste
Tolerandus, Et Num Recentissimus Ille A Decretis Cameralibus In Causa
Abbatiae Swarzacensis Ad Rhenum Ab Eminentissimo Principe Electore, Et
Archiepiscopo Moguntinensi Quaesitus Ad Classem Justorum Referendus Sit?

Moguntiae [1784]

4 Diss. 3728,2

urn:nbn:de:bvb:12-bsb11024230-0

VD18 14911280